

Ter Horst

men om ook voor andere strafrechtelijke delicten de ANBI-status te weigeren of in te trekken. In 2009 zal de Belastingdienst tevens toezichtactiviteiten uitvoeren bij verschillende ANBI-instellingen. Er gebeurt dus wel degelijk het nodige op dit vlak, maar ik moet de motie van de heer Brinkman ontraden.

De tweede motie bevat het verzoek om de subsidie aan FORUM te stoppen. Ook die motie ontraad ik. FORUM ondersteunt het integratiebeleid en het antiradicaliseringsbeleid van de regering. Het werkprogramma wordt jaarlijks getoetst door de minister van WWI. Dat lijkt mij toch voldoende.

De derde motie, van de heer Çörüz, gaat over het betrekken van signalen over radicalisering bij de aanvraag van een wapenvergunning. Ik vind het moeilijk om op deze motie te reageren, omdat ik de inzet van de indiener goed begrijp maar me afvraag hoe dit in het vat kan worden gegoten. Mocht de indruk ontstaan dat de AIVD daarin een rol kan spelen: dat is niet het geval. In de Wet op de AIVD staat limitatief opgesomd voor welke doelen de AIVD informatie kan verschaffen en dit hoort daar niet bij. Ik wil het volgende doen: als de heer Çörüz zijn eisen niet te hoog stelt en denkt dat er een makkelijke weg is om dit te realiseren, ben ik bereid om te bekijken op welke wijze kan worden tegemoetgekomen aan de wens in de motie.

In de vierde motie, van de heer Van Raak, wordt gevraagd om een nieuwe versie van de Wegwijzer Façadepolitiek: een versie waarin signalen voor herkenning van façadepolitiek door salafistische moslims worden gespecificeerd. Ik laat deze versie in ieder geval in stand. Ik zeg dat ook in reactie op de motie van de heer Van Raak op stuk nr. 5, waarin gevraagd wordt om bepaalde zaken in de wegwijzer op te nemen. Dat is namelijk een beetje raar verzoek, omdat wij natuurlijk niet reeds verschenen stukken per motie kunnen veranderen. Als de heer Van Raak vasthoudt aan een letterlijke uitleg, moet ik zijn op motie op stuk nr. 5 ontraden. Dat zou dan overigens ook voor de motie op stuk nr. 4 gelden.

Ik zeg de heer Van Raak toe dat ik zal bezien wie wij kunnen vragen om een diepere slag te maken bij de façadepolitiek. Hij vindt de huidige wegwijzer te oppervlakkig omdat bepaalde onderdelen ontbreken en dat is voor mij reden om iemand te vragen om mede met behulp van de elementen uit de motie op stuk nr. 5 een slag dieper te gaan.

De heer **Van Raak** (SP): Dat lijkt mij heel goed, want die verdieping moet er komen. Het kan natuurlijk zomaar zijn dat die verdieping leidt tot een aanpassing. Sterker nog: dat lijkt mij onvermijdelijk. Als je verdiept, kom je immers altijd bij wat beters uit. De wegwijzer zal dan moeten worden aangepast. Bent u bereid om met een nieuwe wegwijzer te komen als de verdieping gereed is?

Minister **Ter Horst**: Als uit de verdieping blijkt dat er een nieuwe wegwijzer moet komen, dan komt die er ook. Het is echter wel "als, dan" en als de hemel naar beneden valt, hebben wij allemaal een blauwe hoed. Zeker weten doe ik het dus niet.

De heer **Çörüz** (CDA): Mag ik het oordeel van de minister over mijn motie zo interpreteren dat zij het oordeel aan de Kamer laat? Ik begrijp verder natuurlijk ook dat de AIVD binnen een ander traject valt, maar dat

laat onverlet dat de minister alles op alles kan zetten om mijn politieke signaal op te pakken, bijvoorbeeld in samenspraak met de minister van Justitie.

Minister **Ter Horst**: Ik laat het oordeel inderdaad aan de Kamer. Ik zal de Kamer uiteraard in mijn reactie op de motie aangeven wat wij kunnen doen om recht te doen aan de bedoeling van uw motie.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Hiermee zijn wij aan het einde gekomen van dit onderdeel van de agenda. De moties worden toegevoegd aan de stemmingslijst van aanstaande donderdag.

Ik geef even de gelegenheid om van woordvoerder te wisselen, voordat wij met het volgende onderwerp doorgaan.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Bepalingen over de brandweerbijstand, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (Wet veiligheidsregio's) (31117).**

(Zie vergadering van 21 april 2009.)

De algemene beraadslaging wordt hervat.

□

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. Ik ben buitengewoon blij dat het wetsvoorstel over de veiligheidsregio's nu in de Tweede Kamer wordt behandeld. Een spoedige invoering van het wetsvoorstel veiligheidsregio's en het vastleggen van duidelijke kwaliteitseisen in de wet- en regelgeving zijn van groot belang om de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing op orde te krijgen. Dat is een prioriteit van het kabinet. Het wetsvoorstel biedt de regio's en de daarin werkende mensen houvast in de weg die zij hierin moeten bewandelen, een weg overigens die door veel regio's al is ingeslagen. Het veld heeft behoefte aan duidelijkheid over de regels waaraan de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing moet voldoen.

Rampenbestrijding is mensenwerk. Met veel toewijding en betrokkenheid werken professionals van de hulpverleningsorganisaties aan het veiliger maken van ons land. De inzet van vrijwilligers – 80% van de brandweerlieden ofwel zo'n 22.000 mensen zijn vrijwilligers – is daarbij van essentieel belang. Zij draaien volwaardig mee in de organisatie. Ik wijs ook op de inzet van vrijwilligers van bijvoorbeeld de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij, het Rode Kruis en het Leger des Heils. Ook die mensen doen erg belangrijk werk, waarvoor ik veel waardering heb.

De totstandkoming van het wetsvoorstel veiligheidsregio's, waarover wij vandaag spreken, kent een lange geschiedenis. De meest tastbare aanleidingen voor het werken aan verbetering van de rampenbestrijding zijn de vuurwerkbrand in Enschede op 13 mei 2000 en de nieuwjaarsbrand in café 't Hemeltje in Volendam tijdens de nieuwjaarsnacht van 2001. De MKZ-crisis van 2003, de

Ter Horst

dreigingen van een SARS-epidemie, de terroristische aanslagen in Madrid en Londen en de dreiging in ons eigen land onderstrepen dat de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing moet worden verbeterd. Rampen van een dergelijke omvang komen gelukkig niet vaak voor, maar wij moeten niet vergeten dat ze weer kunnen gebeuren. De crash van de Boeing van Turkish Airlines op 25 februari van dit jaar heeft ons weer met de neus op de feiten gedrukt. Daarom is het zo belangrijk dat nu met de wet veiligheidsregio's een solide basis wordt gelegd voor de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

De conclusies van de evaluaties van onder andere "Enschede" en "Volendam" is dat de bestuurlijke organisatie en de schaal van de rampenbestrijding tekortschoten. De commissie-Brouwer van de VNG erkende in 2002 dat de gemeenten alleen te klein zijn om een ramp of een crisis aan te kunnen en dat moest worden gezocht naar gemeenschappelijke samenwerkingsverbanden. De Raad voor het openbaar bestuur bracht daarop in 2003 advies uit om de rampenbestrijding en crisisbeheersing als verlengd lokaal bestuur te organiseren. Dat advies is overgenomen in 2003. Dit wetsvoorstel bepaalt dus dat veiligheidsregio's als een gemeenschappelijke regeling moeten worden vormgegeven op de schaal van de politieregio's. Voor alle gemeenten is dat een bekende constructie. Gemeenten nemen gemiddeld deel aan tien tot twintig gemeenschappelijke regelingen. Met een gemeenschappelijke regeling blijft de gemeente betrokken en verantwoordelijk voor wat er gebeurt in de veiligheidsregio.

Alle bestuurslagen hebben sindsdien gewerkt aan de verbetering van de rampenbestrijdingsorganisatie. Zo is het aantal brandweerregio's in het afgelopen decennium teruggebracht van 38 tot 25 en zijn ook de ambulance-regio's congruent gemaakt met de politie- en de veiligheidsregio's. Ook de GGD-regio's zijn bijna congruent. De weg die wordt ingegaan met dit wetsvoorstel is dus geen trendbreuk met de bestaande praktijk. De regio's zijn de in het wetsvoorstel opgenomen richting al een tijd geleden ingeslagen. Het wetsvoorstel legt deze richting vast en legt een solide basis voor de verdere ontwikkeling van de veiligheidsregio's. Voor de goede orde: er zijn nu al 25 veiligheidsregio's.

Wij hebben inmiddels uitgebreid van gedachten gewisseld over het voorliggend wetsvoorstel. In het verslag en het nader verslag zijn vele vragen gesteld over vele onderwerpen. De meest in het oog springende daarvan is de positie van de commissaris van de Koningin. Hierover dadelijk meer. Andere onderwerpen die in de schriftelijke ronde zijn uitgediept, zijn de positie van brandweervrijwilligers, de regionalisering van de brandweer en de opkomsttijden van de brandweer.

Het wetsvoorstel is een belangrijke stap in een proces waar wij al lang mee bezig zijn. Met het wetsvoorstel wordt de organisatie van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de regionale brandweer verankerd. Op basis hiervan kunnen de veiligheidsregio's en de veiligheidsorganisaties worden doorontwikkeld. Ook de inzet van crisispartners is onontbeerlijk voor de rampenbestrijding. Ik noem defensie, de waterschappen, zorginstellingen, water-, elektriciteits- en gasbedrijven. Een uitputtende opsomming van crisispartners kan ik niet eens geven, want allerlei publieke en private organisaties kunnen afhankelijk van de omstandigheden crisispartner zijn.

Met de Wet veiligheidsregio's verbetert de kwaliteit van de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De structuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt met duidelijke taken en bevoegdheden neergezet. Door het gelijktrekken van de territoriale gebiedsindeling wordt een essentiële basis gelegd voor multidisciplinair optreden in geval van ramp of crisis. Brandweer en GHOR komen onder één bestuur, dat dezelfde leden heeft als het bestuur van de politie. Daarmee wordt de aansturing van de hulpverleningsdiensten en een gecoördineerde aanpak een stuk gemakkelijker en slagvaardiger.

Kwaliteitsverbetering van de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing brengt met zich mee dat de bestuurlijke slagkracht moet verbeteren en dat gebeurt ook. De veiligheidsregio kent meerderheidsbesluitvorming. Gevolg daarvan is dat de positie van gemeenteraden, die door verschillende Kamerleden aan de orde is gesteld, verandert. Daar is ook reden toe. Unanieme besluitvorming kan verlamd werken. Een gemeente kan alle besluiten blokkeren en daarmee kan de organisatie van de rampenbestrijding ernstig worden geschaad. Een belangrijke steunpilaar van de veiligheidsregio's is de brandweer. Daarom gaat het wetsvoorstel uit van regionalisering van de brandweer als kortste weg voor het op orde brengen van rampenbestrijding en crisisbeheersing, en als kortste weg naar de borging van het kwaliteitsniveau. Daarmee zeg ik niet dat het onmogelijk is om de rampenbestrijding op orde te krijgen zonder regionalisering van de brandweer, maar wel dat die regionalisering de snelste en effectiefste weg is om dat te bereiken en zo tot de meest slagvaardige organisatie te komen. Het blijft voor gemeenten mogelijk om een gemeentelijk brandweerkorps te houden, zoals in het coalitieakkoord is afgesproken.

Op basis van de Wet veiligheidsregio kunnen kwaliteitseisen worden gesteld aan de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en aan de prestaties die de veiligheidsregio's moeten kunnen leveren in geval van een ramp of crisis. Dat gaan wij doen in het besluit veiligheidsregio's. In dat besluit wordt een basisniveau van kwaliteit neergelegd voor de organisatie, de taken en de prestaties van de veiligheidsregio's en de brandweer. Dat is nodig, omdat in het rapport "Bestuurlijke aansturing van de brandweezorg in 2006" van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid werd vastgesteld dat er op lokaalpolitiek niveau weinig aandacht is voor de brandweezorg.

Over de positie van de commissaris van de Koningin in de organisatie van rampenbestrijding hebben wij meermalen gesproken. In het verslag en in het nader verslag heeft uw vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties veel vragen gesteld over dit onderwerp, onder andere naar aanleiding van de motie-Cornielje. Daarom ben ik dan ook erg blij hier te kunnen aangeven dat er nu over de invulling van de rol van de commissaris overeenstemming is bereikt met de commissaris van de Koningin, met het veiligheidsberaad en met vertegenwoordigers van VNG en IPO. Volgens mij zijn wij tot een afgewogen systeem gekomen. U hebt de details daarvan in de beantwoording van het nader verslag kunnen lezen. Een aantal van u is er ook op ingegaan.

Het lijkt mij goed om die positie hier toch nog even te verhelderen. In het kort ziet de positie van de commissaris van de Koningin er als volgt uit. De commissaris

Ter Horst

treedt op als rijksorgaan, dus onder de verantwoordelijkheid van de minister van BZK. In de ambtsinstructie voor de commissaris van de Koningin zal ik daarvoor een kader geven. In de voorbereidende koude fase, dus als zich geen ramp voordoet, kan de commissaris van de Koningin bij een tekortschietende taakuitvoering aan het bestuur van de veiligheidsregio een aanwijzing geven. Dat kan bijvoorbeeld op basis van het door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid uitgeoefende toezicht. Hij kan in de warme fase, als er een ramp is gebeurd, aanwijzingen geven ten aanzien van de samenwerking in het regionale beleidsteam, en in geval van een regio-overschrijdende ramp of crisis ten aanzien van het te voeren beleid. In eerste termijn merkte ik dat er bij de Kamerleden onduidelijkheid bestaat over de taakverdeling van de betrokken bestuurders ten tijde van een ramp of crisis. Het volgende onderscheid moet worden gemaakt. De burgemeester heeft het gezag bij een lokale ramp of crisis en is lid van het regionale beleidsteam bij een bovenlokale ramp of crisis. De crash van de Boeing in de Haarlemmermeer is daarvan een voorbeeld. Het gezag lag gewoon bij de burgemeester van de gemeente Haarlemmermeer.

De voorzitter van de veiligheidsregio roept bij een bovenlokale ramp of crisis het regionaal beleidsteam bij elkaar en neemt daarmee het gezag over van de betrokken burgemeester. De voorzitter neemt dus het heft in handen. Een voorbeeld daarvan is de botsing van een Apache met een hoogspanningsmast in de Bommerwaard. In meerdere gemeenten zaten de inwoners zonder licht en toen heeft de voorzitter van de veiligheidsregio het heft in handen genomen.

Als er sprake is van een ramp die verschillende regio's betreft, zijn het de voorzitters van de betrokken regio's die in de koude fase afspreken wat zij doen als er een bovenregionale ramp of crisis ontstaat. Zij handelen in de warme fase van een ramp conform de gemaakte afspraken. De afspraken worden in de crisisplannen van de regio's vastgelegd. De regio's kunnen bijvoorbeeld afspreken dat de voorzitters hun besluiten op elkaar afstemmen. Zij kunnen ook afspreken dat bij een bovenregionale ramp een van de voorzitters van de regio's het heft in handen neemt.

De CdK kan bij een bovenlokale ramp of crisis als rijksorgaan aan de aanwezigen in het regionale beleidsteam aanwijzingen geven over de samenwerking. Ik geef een voorbeeld. De voorzitter van een veiligheidsregio dreigt in zijn besluitvorming de belangen van een kleine gemeente over het hoofd te zien, hetgeen de samenwerking in het regionale beleidsteam frustreert. De burgemeester van de betreffende gemeente kan dan naar de CdK bellen en zeggen dat de voorzitter van de veiligheidsregio geen rekening houdt met de belangen van zijn gemeente. In deze omstandigheid zal de CdK de voorzitter bellen en hem zeggen dat hij het niet goed aanpakt. De CdK zal de voorzitter van de veiligheidsregio dan manen om aandacht te geven aan de positie van de betreffende gemeente.

De CdK kan bij een bovenregionale ramp of crisis, waarbij meerdere regio's zijn betrokken, de voorzitters van die veiligheidsregio's aanwijzingen geven over het te voeren beleid. Ik geef een voorbeeld. Er is een internationale politieke happening en om het transport van de deelnemers in goede banen te leiden, moeten verschillende regio's maatregelen treffen. Wanneer de voorzitters hun besluiten niet goed op elkaar afstemmen, kunnen de

CdK's aanwijzingen geven om die afstemming wel te bereiken.

De CdK's verstaan zich met elkaar over eventueel te geven aanwijzingen bij bovenregionale of bovenprovinciale rampen. Als het gaat over een ramp die meerdere provincies beslaat, is het de minister van BZK die instructies kan geven aan de CdK's. De opschaling vindt dus plaats van lokaal naar regionaal, van regionaal naar bovenregionaal en van bovenregionaal naar nationaal.

Waar staan wij nu? Mijn ambitie is om de rampenbestrijding en de crisisbeheersing eind 2009 op orde te hebben. Gaat dat ook lukken? Ik denk van wel. Wij zitten absoluut op de goede weg en dat blijkt uit de bestuurlijke rapportage en de tussenrapportage van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. De laatste tussenrapportage is aan de Kamer gestuurd en in mei hebben wij daarover een algemeen overleg.

Wij zijn er echter nog niet. Verdere verbetering is absoluut noodzakelijk. Vooral bij de informatievoorziening, de bovenregionale samenwerking en het betrekken van de crisispartners zijn nog stappen te zetten. Daarnaast blijft het van groot belang dat er goed wordt geoefend. Dat zich dat loont, is weer gebleken bij de ramp met de Boeing van Turkish Airlines. De Kamer zal zich toen hebben gerealiseerd dat er anderhalf jaar geleden afspraken zijn gemaakt over de hulpverlening in de Haarlemmermeer en ik ben dolblij dat dat was gebeurd, zodat men op het ellendige moment van neerstorten van het vliegtuig buitengewoon goed was voorbereid op deze situatie.

Dit was mijn inleiding. Ik loop nu themagewijs een aantal onderwerpen langs.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik dank de minister voor haar heldere beantwoording. Over bovenprovinciale, dan wel bovenregionale rampen moeten de verschillende commissarissen afspraken vastleggen in een crisisplan, zo begrijp ik. Wat gebeurt er wanneer zij dat niet doen? Wie controleert dat? Wij weten dat in deze Kamer waarschijnlijk alleen als die ramp zich daadwerkelijk voordoet. Controleert de inspectie die afspraken en zorgt zij dat alles op orde is? Kunt u daarover nog iets vertellen?

Minister **Ter Horst**: De inspectie bekijkt die crisisplannen. Als blijkt dat dergelijke belangrijke zaken ontbreken, geeft de inspectie dat aan mij door. Dan geef ik de commissarissen op hun donder dat zij dit wel moeten doen.

De heer **Van Raak** (SP): De minister zei al iets over de regionalisering van de brandweer. Was dit het, of komt zij hier straks nog op terug?

Minister **Ter Horst**: Daar kom ik nog op terug. Dat is een van de onderwerpen.

De heer **Anker** (ChristenUnie): De minister zei dat zij haar algemene deel heeft afgesloten. Komt zij nog terug op de positie van de commissaris der Koningin?

Minister **Ter Horst**: Ik zeg nog wel iets over de rol van de commissaris der Koningin. Wanneer u nu uw vraag stelt, kan ik straks nog zien of ik daarop inga.

Ter Horst

De heer **Anker** (ChristenUnie): De commissaris der Koningin heeft de aanwijzingsbevoegdheid. Hoe moet de voorzitter van de veiligheidsregio daarmee omgaan? Wij vinden dat hij moet luisteren, maar het gaat ook wel eens wat minder fijn. Kan de ambtsinstructie die nog moet worden opgesteld naar de Kamer komen?

Minister **Ter Horst**: De ambtsinstructie gaat naar de Kamer. Ik zal aan het eind van mijn beantwoording kijken of ik voldoende heb gezegd op uw vraag over de reactie van de voorzitter van de veiligheidsregio op de aanwijzing.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De rol van de liaison officer is gekoppeld aan het kabinet van de commissaris der Koningin. Het gaat mij met name om de informatievoorziening en -verstrekking, zodat de liaison officer en de commissaris tegelijkertijd over voldoende informatie beschikken. Kunt u daar iets meer over zeggen?

Minister **Ter Horst**: Ik zal hier nog iets over zeggen. Ik ga over tot de themagewijze beantwoording. Als niet alle vragen beantwoord zijn, kan dat in de loop van mijn betoog nog komen.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd wanneer het gezag en de verantwoordelijkheid overgaan van een burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Hij heeft ook gevraagd wie bepaalt wanneer er sprake is van een bovenlokale ramp of crisis, wat er gebeurt als de voorzitter daar anders over denkt dan de burgemeester, wanneer het gezag weer teruggaat naar de burgemeester en hoe het inwoners en anderen duidelijk is dat de burgemeester het gezag niet meer heeft. Op het moment dat de voorzitter van de veiligheidsregio het rbt, het regionaal beleidsteam, bijeenroept, gaat de uitoefening van de bevoegdheden, genoemd in artikel 33 over op de voorzitter. Dus op het moment dat hij het rbt bijeenroept, gaat daarmee de verantwoordelijkheid van de burgemeester of burgemeesters over op de voorzitter van het regionaal beleidsteam. De voorzitter bepaalt wanneer er sprake is van een bovenlokale ramp of crisis en wanneer hij een regionaal beleidsteam bijeenroept. Dat betekent dat het besluit van de voorzitter in stand blijft wanneer een burgemeester daar anders over denkt. Als de voorzitter het rbt ontbindt, gaan de bevoegdheden terug naar de burgemeester. Dus het gaat om het bijeenroepen van en het ontbinden van het rbt. De voorzitter is bij een bovenlokale ramp of crisis belast met de uitoefening van artikel 6 over communicatie over de ramp, en hij informeert de bevolking en anderen.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Er kan dus in uw definitie geen verschil van mening over bestaan wanneer een lokale ramp een bovenlokale ramp is? Bestuurlijk gezien is dat op het moment dat de voorzitter van de veiligheidsregio het rbt bijeenroept?

Minister **Ter Horst**: Dat is juist.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Dat is dus volstrekt helder.

Minister **Ter Horst**: Dat is volstrekt helder. Er kan wel discussie over ontstaan, wanneer de burgemeester het er niet mee eens is, maar dan geldt het besluit van de voorzitter van de veiligheidsregio. Dat is ook wat u wilde:

eenduidig gezag en zeker geen discussie hierover tijdens een ramp.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of artikel 28 van de Wet gemeenschappelijke regelingen voldoende ruimte biedt voor gemeenten om bezwaar te maken tegen beleidsplannen. Zo nee, heb ik bezwaar tegen een amendement dat die mogelijkheid schept? Dank voor de keurige vraag. Het antwoord op de vraag over artikel 28 van de WGR moet nee zijn, want artikel 28 lijkt een algemene geschilbeslechting door de provincie mogelijk te maken, maar men moet zich goed realiseren dat die mogelijkheid alleen betrekking heeft op geschillen waarvoor geen rechter te vinden is. Sinds de Algemene wet bestuursrecht kan een besluit, dus ook een beleidsplan, altijd aan een administratieve rechter worden voorgelegd. De situatie dat er geen rechter is, doet zich niet voor, dus kan het ook niet. Als de CDA-fractie administratief beroep wenst, dan zal dat uitsluitend kunnen door dat uitdrukkelijk in de wet te regelen. Het is de vraag of een dergelijke regeling nodig is. In de nota naar aanleiding van het nader verslag is een beroepsprocedure overbodig genoemd bij goed collegiaal bestuur van burgemeesters onderling. Mijn opvatting is dat er geen behoefte is aan het amendement. Hoe moet het gaan? Een burgemeester van gemeente A maakt onderdeel uit van het regionaal college. Het regionaal college, al die burgemeesters bij elkaar, stelt een beleidsplan vast. Het nieuwe in deze wet is dat er, als er verschil van inzicht is, met tweederdemeerderheid wordt besloten over dat plan. Waarom die tweederdemeerderheid? In het verleden moest het met unanimiteit. Dat leidde er steeds toe dat gemeenten besluiten konden blokkeren. Dat werd door het totaal van het bestuur van de veiligheidsregio als zeer belemmerend ervaren. Dat is de reden dat wij tot die tweederdemeerderheid zijn gekomen. Uiteraard kan een burgemeester niet gelukkig zijn met een besluit. Dat kan hij melden in het regionaal college en aan zijn gemeenteraad. Op het moment dat een gemeenteraad echter in beroep kan gaan tegen een beleidsplan, voorzien wij dat dit een mogelijkheid wordt om beleidsplannen te frustreren. Mocht de heer Schinkelshoek vasthouden aan zijn amendement, al zou ik daar dus niet gelukkig mee zijn, zou in ieder geval in de tekst van het amendement moeten worden opgenomen dat alleen van een beroepsprocedure gebruik kan worden gemaakt indien de gemeenteraad meent dat een beleidsplan op onaanvaardbare wijze afbreuk doet aan het beleid van de gemeente.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Als ik met zo'n amendement kom, dan vind ik dat een waardevolle toevoeging. Toch vraag ik aandacht voor het feit dat vooral kleine gemeenten zich snel in de knel voelen komen. Het gaat nu om een tweederdemeerderheid, maar dat maakt het toch mogelijk om iets te gemakkelijk over het belang van een kleine gemeente heen te lopen. Juist als wij kijken naar het draagvlak, niet in het kader van het crisisplan, maar in het kader van het beleidsplan, is er veel voor te zeggen om een bijzondere voorziening te treffen die in het belang is van de kleine gemeenten.

Minister **Ter Horst**: In alle gemeenschappelijke regelingen zitten grote en kleine gemeenten. In de Wet gemeenschappelijke regelingen is de mogelijkheid van beroep niet opgenomen. Dat is begrijpelijk, omdat een gemeente volledig en volwaardig meedoet aan de

Ter Horst

totstandkoming van besluiten. Het kan voorkomen dat een kleine gemeente in de problemen komt, maar elke regio heeft meer kleine gemeenten dan grote gemeenten. Kleine gemeenten weten elkaar heel goed te vinden. Bovendien kan in de manier waarop de besluitvorming gaat worden ingericht, rekening worden gehouden met het inwonersaantal. Dat is een mogelijkheid om een bepaalde weging te geven aan de grootte van een gemeente. In sommige gemeenschappelijke regelingen gebeurt dat ook. Elke grote gemeente weet overigens dat zij afhankelijk is van het draagvlak onder kleine gemeenten bij het inrichten van het besluitvormingsproces.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Het laatste ben ik met u eens, maar het geeft kleine gemeenten ook een zeker comfort als zij weten dat er niet zo gemakkelijk met hun belangen kan worden gesold. Als de ultimoremiediumbepaling van de minister eraan wordt toegevoegd, dan ontstaat mijns inziens een goede balans.

Minister **Ter Horst**: Ik ben dat niet met u eens. Ik heb lang genoeg in het lokaal bestuur rondgelopen, altijd vanuit een grote gemeente. Mijn ervaring is dat er niet wordt gesold met de belangen van kleine gemeenten. Er wordt juist rekening gehouden met hun belangen. Sommige kleinere gemeenten hebben opvattingen die door de meerderheid niet worden gedeeld, maar dan moet er een mogelijkheid zijn om die kleinere gemeenten daarvan te overtuigen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik kan de redenering van de minister heel goed volgen. Ik steun haar daarin, maar ik vind wel dat zij een dubbele boodschap afgeeft door mee te willen denken met de heer Schinkelshoek en door met die formulering te komen. Volgens mij gaat die ontzettend vertragend werken. Dat frustriert de snelheid en de voortvarendheid bij de totstandkoming van beleidsplannen. Ik begrijp wel dat de minister in dit geval een handreiking wil geven, maar het is toch een dubbel signaal dat zij afgeeft.

Minister **Ter Horst**: Als leden van het kabinet willen wij altijd meedenken met de Kamer. Het zal echter helder zijn dat ik het amendement ontraad, mocht dat komen. Ik weet ongeveer wat dat zou inhouden. Ik heb alleen gezegd dat het, als de Kamer anders zou besluiten, in ieder geval van groot belang is dat dit punt erin is opgenomen. Ik ben het met mevrouw Griffith eens, ik vind dat het bij de normale bestuurlijke verhoudingen hoort dat je in Nederland kleine en grote gemeenten hebt, dat je een en ander in overleg met elkaar doet en dat het in deze situatie niet voor de hand ligt dat voor een van de betrokkenen een beroepsprocedure openstaat. Overigens zou ik het als burgemeester van zo'n gemeente niet prettig vinden als mijn gemeente in beroep ging, maar dat terzijde.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of de voorzitter van de veiligheidsregio altijd een burgemeester is. Ja, de voorzitter is altijd de korpsbeheerder. De korpsbeheerder is altijd een burgemeester en dat betekent dat de voorzitter van de veiligheidsregio altijd een burgemeester is.

Er is gevraagd waarom de CdK de positie inneemt om aanwijzingen te geven aan de voorzitter van de veiligheidsregio. Uiteraard begrijpt men dat dit een lange discussie is geweest. Er waren velen in Nederland, ook in

de Kamer, die hechten aan de positie van de CdK. Ik heb als oplossing gevonden dat de CdK namens de minister optreedt. Niet formeel maar wel de facto sta ik hiermee een deel van mijn bevoegdheden af, omdat ik het vertrouwen geef aan de commissaris van de Koningin dat hij of zij in mijn naam en in overleg met mij de goede beslissingen zal nemen en aanwijzingen zal geven. Waarom komt de commissaris van de Koningin dan in aanmerking om dat te doen? Omdat de commissaris van de Koningin de lokale bestuurlijke verhoudingen goed kent en – dit is een antwoord op de vraag van mevrouw Griffith over de liaison – de CdK in de koude fase vertegenwoordigd is bij de vergaderingen van het veiligheidscollege. Met andere woorden, in het college zit in de koude fase een vertegenwoordiger van de provincie die alle informatie kan krijgen. Deze informatie gaat naar de commissaris van de Koningin. Als de warme fase, de ramp, zich voordoet is de commissaris goed geïnformeerd over de voorfase.

Mevrouw Griffith heeft gevraagd of het juist is dat een aanwijzing van de commissaris van de Koningin de positie van de voorzitter van de veiligheidsregio intact laat. Ik heb hierop al een antwoord gegeven. De CdK kan in de warme fase aanwijzing geven bij een bovenlokale ramp of crisis binnen de regio ter zake de samenwerking binnen het rbt. Bij een bovenlokale ramp of crisis die de regiogrens overschrijdt kan hij een aanwijzing geven over het ter zake de ramp of crisis te voeren beleid. Als hij deze aanwijzing geeft, laat hij de positie van de voorzitter van de veiligheidsregio intact. De commissaris van de Koningin zal niet de rol van de voorzitter van de veiligheidsregio overnemen. De voorzitter is wel gehouden om de in de aanwijzing gegeven doelen te realiseren. Dat is de verhouding tussen de commissaris van de Koningin en de voorzitter van de veiligheidsregio.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De minister gaf zo-even antwoord op de vraag van mevrouw Griffith over de kennis die de commissaris van de Koningin heeft van wat er aan de gang is. Hierbij verwees zij naar de koude fase. Volgens mij rees de vraag juist met betrekking tot de warme fase. Moet je als commissaris van de Koningin niet iemand in het regionaal beleidsteam hebben die je kan informeren opdat je ook op dat moment je taak goed kunt uitoefenen?

Minister **Ter Horst**: Met betrekking tot de koude fase is afgesproken om dit te laten doen door een vertegenwoordiger van de provincie. Ten aanzien van de warme fase kan besloten worden om functionarissen uit te nodigen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang zijn. Ik ga er niet van uit dat de commissaris van de Koningin hierbij wordt uitgenodigd. Dat is immers niet nodig. Echter, als men van mening is dat er iemand van de provincie aanwezig zou moeten zijn, bestaat de mogelijkheid om dat zelfstandig te beslissen.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Het was in eerste instantie de vraag van mevrouw Griffith. Ben je dan voor toelating afhankelijk van de goedwillendheid van het regionaal beleidsteam? Zou de commissaris van de Koningin niet vanuit de wettelijke taak die hij heeft, de mogelijkheid moeten hebben dat er iemand bij het rbt zit die hem of haar informeert?

Ter Horst

Minister **Ter Horst**: Bij de Wet veiligheidsregio's was ons uitgangspunt dat de bevoegdheid in het geval van rampen en crises ligt bij de burgemeesters in de regio. Er zijn veel burgemeesters in Nederland. Wij willen dat er een eenduidig gezag komt. Dat eenduidige gezag is de voorzitter van de veiligheidsregio. Om recht te doen aan de positie van de commissaris van de Koningin ingeval er een probleem is met de afstemming, hebben wij een rol gegeven aan de commissaris van de Koningin. Ik vind het te ver gaan en te ver opschuiven in de richting van niet een eenhoofdig gezag, maar een meerhoofdig gezag, als de commissaris van de Koningin of een vertegenwoordiger altijd in het regionaal beleidsteam aanwezig is. Hij is er vooral om te kunnen ingrijpen als sprake is van een afstemmingsprobleem of een samenwerkingsprobleem. Als een samenwerkingsprobleem aan de orde is, wordt hij daarover ook geïnformeerd door de leden van het regionaal beleidsteam. Dat is iets anders dan een commissaris van de Koningin of een vertegenwoordiger daarbij altijd aanwezig te laten zijn.

Mevrouw **Griffith** (VVD): De minister sluit echter niet uit dat de voorzitter van een veiligheidsregio in de warme fase de liaison kan uitnodigen. Ik begrijp wel wat zij bedoelt, als zij zegt dat er verwarring kan ontstaan en dat zij hecht aan de eenhoofdige leiding. Als wordt toegepast dat de liaison van de commissaris permanent erbij is, kan daarover verwarring ontstaan. Is het wel of niet gewenst dat voor de informatievoorziening en in de informatie-uitwisseling de liaison ook in de warme fase aanwezig is?

Minister **Ter Horst**: Nee. Over gewenst zijn kun je natuurlijk van mening verschillen. Ik geloof dat wij er hetzelfde over denken. Die aanwezigheid is niet vereist, want er is een wettelijke informatieplicht van de voorzitter van de veiligheidsregio naar de commissaris van de Koningin. De commissaris van de Koningin kan dus nooit over te weinig informatie beschikken. De voorzitter moet de commissaris van de Koningin informeren. Hij moet dat niet alleen op verzoek van de commissaris, wat voor zich spreekt, maar hij moet dat ook op eigen initiatief doen. Er hoeft dus geen liaison namens de provincie in het rbt te zitten om te garanderen dat de informatiestroom op gang komt.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of de Kamer de ambtsinstructie krijgt. Ik heb zo-even in een interruptie al bevestigend geantwoord. De Provinciewet bepaalt dat de ambtsinstructie na een voorhangprocedure bij de Kamers tot stand komt. Hij weet dat ik op dit moment overleg voer met de CdK's over de wijzigingen die in de ambtsinstructie moeten worden ingevoerd.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Wanneer kan die ambtsinstructie bij de Kamer zijn?

Minister **Ter Horst**: Zoals ik al zei, ik ben in overleg en niet alleen over de Wet veiligheidsregio's die effecten heeft op de ambtsinstructie, maar ook over andere punten. Ik denk dat die hier binnen twee maanden zou moeten liggen. Ik doe mijn best.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Ik heb gevraagd of de minister op hoofdlijnen kan aangeven wat er in de ambtsinstructie komt te staan. Kan zij daar nu al enig

zicht op geven? De letters krijgen wij dan over twee maanden.

Minister **Ter Horst**: U bedoelt op het punt van de Wet veiligheidsregio's?

De heer **Anker** (ChristenUnie): Ja, hoe de commissaris van de Koningin moet omgaan met zijn positie ten opzichte van het regionaal beleidsteam.

Minister **Ter Horst**: Ik kan de letterlijke tekst niet geven, maar ongetwijfeld zal erin komen te staan dat de commissaris van de Koningin als rijksheer bevoegd is om aanwijzingen te geven. Ik ben geen jurist en ik ken de teksten niet precies. Het komt echter allemaal goed.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Uiteindelijk komt alles goed!

Minister **Ter Horst**: Wat is de achtergrond van uw vraag, mijnheer Anker? Dan kan ik daarmee rekening houden.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Wat de bevoegdheden van de commissaris van de Koningin precies zullen zijn en hoe zij in de praktijk gaan werken, zal voor een groot gedeelte afhangen van de ambtsinstructie. In de tweede nota van wijziging schrijft de minister dat er nog een aantal ambtsinstructies komt waarin zaken nader worden geregeld. Ik ben wel benieuwd hoe die er ongeveer gaan uitzien. Het is belangrijk welke rol de commissaris van de Koningin precies krijgt.

Minister **Ter Horst**: U hebt daar helemaal gelijk in. Ik heb echter in mijn inleiding geprobeerd om een aantal voorbeelden te geven. Bijvoorbeeld als de commissaris der Koningin te horen krijgt dat in een regionaal beleidsteam niet goed wordt samengewerkt, kan hij de voorzitter van de veiligheidsregio manen om ervoor te zorgen dat rekening wordt gehouden met het belang van de burgemeester in het regionaal beleidsteam. Dat is de aard ervan, maar wij zullen dat natuurlijk niet allemaal in de ambtsinstructie uitsplitsen.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Het is goed dat de commissaris der Koningin kan manen, omdat dit inhoudt dat hij kan aanmoedigen, maar wat betekent dit precies? Hoe moet de commissaris ermee omgaan als niet op de goede manier wordt gereageerd?

Minister **Ter Horst**: Aanwijzingen moeten worden opgevolgd. Met andere woorden, de voorzitter van de veiligheidsregio behoort een aanwijzing van de commissaris der Koningin op te volgen. Dat is zo simpel als wat. Wanneer hij dat niet doet, zal naar het ministeriële niveau worden opgeschaald en zullen andere maatregelen worden genomen. De aard van de aanwijzing kan echter niet helemaal in de ambtsinstructie worden geregeld. Ook in andere wetten hebben ministers en commissarissen der Koningin de mogelijkheid om aanwijzingen te geven, dus in deze wet wordt geen nieuwe figuur gecreëerd.

De heer **Van Raak** (SP): Een groot aantal punten in dit wetsvoorstel wordt pas in de uitwerking duidelijk en dat geldt eigenlijk ook voor dit punt. Wij kunnen beoordelen of de commissaris der Koningin nog een rol heeft te

Ter Horst

vervullen als wij inzicht hebben in de ambtsinstructie. Het is enkel een extra belletje als in de ambtsinstructies alleen staat dat hij een aanwijzing van de minister moet doorgeven. Dan kun je je afvragen of dit nog wel in het wetsvoorstel moet zijn opgenomen. Als dit substantieel de rol van de commissaris der Koningin is, kan hij wel eens in de problemen komen met de superburgemeester. De uitwerking luistert nogal nauw en wij moeten deze ook kunnen beoordelen.

Minister **Ter Horst**: Besturen is vaak de allerbeste middenweg vinden en wij hebben dat nu ook gedaan. Ik ben ervan overtuigd dat de commissaris der Koningin een belangrijke rol heeft, die niet alleen voor de vorm is. Wij hebben ervoor gekozen om bij een bovenregionale ramp een aanwijzing te geven over het beleid en bij een niet-bovenregionale ramp over de samenwerking, opdat de bevoegdheden van de voorzitter van de veiligheidsregio niet in het geding zijn. Mijn uitgangspunt is steeds geweest dat sprake moet zijn van eenhoofdig gezag. Dat is er, want de voorzitter van de veiligheidsregio is de enige die het gezag heeft als hij het rbt bij elkaar roept. De commissaris der Koningin kan aan de voorzitter een aanwijzing geven over de samenwerking, maar niet over het in die situatie te voeren beleid.

De heer **Van Raak** (SP): Wordt de commissaris der Koningin in het wetsvoorstel opgenomen omdat hij heel belangrijk is voor de veiligheid in Nederland of omdat het anders zo zielig is voor hem?

Minister **Ter Horst**: Dat mag iedereen zelf beoordelen. Zoals wij hem nu in het wetsvoorstel hebben opgenomen, heeft hij mijns inziens toegevoegde waarde.

Voorzitter. De heren Van der Staaij en Van Raak hebben gevraagd naar de rol van de commissaris der Koningin in Zeeland en op de Waddeneilanden. Ik formuleer het iets algemener, want eigenlijk komt het in de eerste plaats neer op de vraag of de commissarissen der Koningin de rol van voorzitter van de veiligheidsregio zouden kunnen spelen en in de tweede plaats komt het neer op de vraag of de commissaris der Koningin een coördinerende rol kan vervullen, zoals nu het geval is op de Waddeneilanden. In beide gevallen moeten wij dit niet willen. Als de commissaris der Koningin voorzitter van de veiligheidsregio zou kunnen worden, volg ik de heer Schinkelshoek. Je kunt niet aan de commissaris der Koningin een aanwijzingsbevoegdheid geven en hem tegelijkertijd de positie laten innemen van degene die de aanwijzing krijgt. Je kunt jezelf immers geen aanwijzing geven. Deze figuur, waarover wel eens is gediscussieerd, is met dit wetsvoorstel niet meer mogelijk. Naar mijn mening moet de commissaris der Koningin geen coördinerende rol willen vervullen bij crises en rampen. In het nu voorliggende wetsvoorstel, waarin de commissaris der Koningin een aanwijzing kan geven, wordt een coördinerende rol voor hem immers niet mogelijk gemaakt.

Voorzitter. De heer Van Raak en mevrouw Griffith hebben gevraagd wie het laatste woord heeft als de gemeenteraad meent dat de positie van de voorzitter onhoudbaar is en de minister niet. Ja, je kunt je wat situaties indenken.

De **voorzitter**: Mevrouw de minister, het duurde even,

maar de heer Schinkelshoek wil toch nog even terug naar het vorige punt.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Het duurde even omdat ik wilde horen of de minister naar een ander onderwerp overstapte. Wij hadden het over de commissaris van de Koningin. Ik heb vragen gesteld over de positie in de grensprovincies. Hoe verloopt de communicatie als zich een letterlijk grensoverschrijdende ramp voltrekt? In sommige verdragen is de positie van de commissaris van de Koningin daarin genoemd. Wie acteert dan? Hoe verhoudt zich dat tot de constructie die wij hier hebben afgesproken?

Minister **Ter Horst**: Het is goed dat u het vraagt. Ik kan daar pragmatisch of formalistisch op reageren.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Beide graag.

Minister **Ter Horst**: In de situatie van een grensoverschrijdende ramp in twee grensregio's, waarvan er één in Nederland ligt en de andere in Duitsland of België, waarbij het aanspreekpunt aan buitenlandse zijde van een niveau is dat het niveau van een burgemeester in Nederland overstijgt en meer ligt op het niveau van de commissaris van de Koningin in Nederland, lijkt het mij buitengewoon handig als de voorzitter van de veiligheidsregio en de commissaris van de Koningin in goed overleg met elkaar afspreken wie het overleg voert met die persoon in Duitsland of in België. Dat is mijn pragmatische antwoord. Het formalistische antwoord is het volgende. Ik vind dat het eigenlijk niet kan dat in sommige verdragen of anderszins nog steeds geregeld is dat de commissaris van de Koningin dat overleg voert. Dat moet vervangen worden door de voorzitter van de veiligheidsregio. Het is niet goed als de voorzitter van de veiligheidsregio in Nederland wel op die terreinen bevoegd is en niet als het gaat om overleg met onze bureaus. Nogmaals, ik ben erg van de pragmatiek en ik heb commissarissen die daarmee zaten gezegd dat zij het beste contact op kunnen nemen met de voorzitter van de veiligheidsregio om te regelen dat zij dit samen doen.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): De minister weet dat ik een bewonderaar ben van haar pragmatische en nuchtere stijl. Haar nuchtere aanpak spreekt mij dan ook aan. Wel vind ik dat we het wel helder moeten benoemen. We moeten het niet laten zweven, want als de nood aan de man komt, kun je daar echt ongelukken door krijgen. Ik volg de minister in haar pragmatische aanpak, maar ik koppel daaraan het verzoek om die aanpak vast te leggen en uit te onderhandelen met Duitsland en België.

Minister **Ter Horst**: Wij zullen alle verdragen en convenanten daarop doorspitten en bezien of dat moet leiden tot wijziging. U hebt gelijk, in de koude fase kun je alles in overleg doen, maar juist in de warme fase, als het gaat over de bevelstructuur, moet volstrekt helder zijn wie het gezag heeft.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Deze pragmatische oplossing geldt alleen voor de buitengrenzen, begrijp ik.

Minister **Ter Horst**: Ja.

Ter Horst

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik wijs op de situatie in Middelburg – misschien komt de minister daar nog op – waarbij het beter gevonden wordt om de commissaris van de Koningin voorzitter van de veiligheidsregio te laten zijn. Kan de minister daarop ingaan?

Minister **Ter Horst**: Dat heb ik net gedaan, maar ik vind het helemaal niet erg – als de voorzitter het mij toestaat – om dat nog een keer te doen. In lijn van de redenatie die de heer Schinkelshoek aanhield, heb ik gezegd dat in dit wetsvoorstel gekozen is voor de commissaris van de Koningin die een aanwijzing kan geven. Dat verhoudt zich niet – niet eens slecht – tot het feit dat de commissaris van de Koningin zelf voorzitter is van de veiligheidsregio.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Hier zou u niet de pragmatische benadering willen hanteren?

Minister **Ter Horst**: Nee.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik wil heel expliciet van u horen of u hier niet de pragmatische benadering wil hanteren dat de voorzitter van de veiligheidsregio met de commissaris van de Koningin om de tafel moet gaan zitten om te bekijken wie de leiding heeft in die warme fase, want dan komt de kwestie van bevoegdheden aan de orde, zoals doorzettingmacht. Die bevoegdheden kun je niet overdragen, want alleen de voorzitter van de veiligheidsregio heeft die bevoegdheden en de commissaris van de Koningin niet.

Minister **Ter Horst**: Mevrouw Griffith, ik weet waarom u het vraagt; niet omdat u het een wenselijke situatie vindt maar omdat u het een onwenselijke situatie vindt. Dat ben ik met u eens. Dus er is geen enkele discussie over wie in Nederland het gezag heeft en hoe de rolverdeling is. Ik heb alleen gezegd dat ik mij heel goed kan voorstellen dat in de koude fase, de overlegfase met de burens waarin afspraken worden gemaakt over hoe te handelen als er sprake is van een ramp, de commissaris van de Koningin een rol heeft. Dat moet gebeuren in goed overleg tussen de voorzitter van de veiligheidsregio en de commissaris der Koningin. Maar in de warme fase zal, ook als het gaat over onze burens, helder moeten zijn wie het gezag heeft. Dat is de voorzitter van de veiligheidsregio.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De minister begon haar betoog met aan te geven dat wat hier gebeurt geen revolutie is, maar het aansluiten op een werkwijze die in de praktijk al heel vaak wordt gevolgd. Toch lijkt het mij dat in de positie van Zeeland en in de manier waarop de provincie betrokken is bij het voorkomen van rampen en dreigingen een behoorlijk verandering kan plaatsvinden. In het Westerscheldegebied, de zorg rond de scheepvaart, de veiligheid daar, verdwijnt wel degelijk een taak van de provincie en een deel van de rol van de commissaris der Koningin. Ziet de minister dat niet als een probleem in dat gebied?

Minister **Ter Horst**: Nee hoor, ik heb daarover regelmatig met mevrouw Peijs gesproken. Ik weet wel waarnaar de heer Van der Staaij verwijst, maar veel van die discussies hebben plaatsgevonden toen er nog een oude tekst van deze conceptwet lag en er voor de commissaris

der Koningin minder positie was. Daarom verwijs ik ook steeds naar de huidige concepttekst van het wetsvoorstel, omdat daarin de commissaris der Koningin wel een positie wordt gegeven. Dat betekent ook dat er minder, en volgens mij geen suggesties meer zijn om de commissaris der Koningin de positie van de voorzitter van de veiligheidsregio te laten innemen.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Dat is waar. Dat punt is op die manier van tafel, maar ik heb begrepen dat nog wel degelijk de vraag blijft rijzen of je niet ook een meer coördinerende rol moet kunnen spelen in aansluiting op wat nu gebeurt. Dat heeft de minister net vrij kort van de hand gewezen met: dat zie ik ook niet zitten. Kan zij nader ingaan op wat precies de contra-argumenten zijn?

Minister **Ter Horst**: Als er een ramp of een crisis is, moet je niet willen coördineren, vind ik. Bij een ramp of een crisis moet er iemand zijn die het gezag heeft en die het bevel voert. Daarom wil ik ook niet iets coördinerends regelen. Als de heer Van der Staaij vraagt of het denkbaar is dat in goed overleg tussen een voorzitter van de veiligheidsregio en een commissaris der Koningin de laatste meegaat en aan de gesprekken deelneemt wanneer overleg plaatsvindt met onze Belgische burens over de problematiek rond de Westerschelde, dan antwoord ik dat daarop niets tegen is. Maar laat hen dat zelf regelen. Als het gaat om de warme fase, wil ik niet iemand hebben die coördineert. Ik wil gewoon iemand hebben die het bevel voert. Wij moeten dus niet willen dat wij daarover onduidelijkheid laten ontstaan.

De heer Van Raak en mevrouw Griffith hebben gevraagd wie het laatste woord heeft als de gemeenteraad meent dat de positie van de voorzitter onhoudbaar is en als de minister meent van niet. Ik heb al gezegd: wat voor situatie je ook kunt bedenken, je weet nooit of dit zich voordoet. Mijn antwoord daarop is het volgende.

De voorzitter geeft, daartoe uitgenodigd door de gemeenteraad, na een ramp of een crisis een toelichting op zijn beslissingen in het regionaal beleidsteam. Wanneer een gemeenteraad zich niet kan verenigen met zijn beslissing, brengt hij zijn standpunt ter kennis aan de commissaris der Koningin. De commissaris der Koningin brengt deze stukken, vergezeld van zijn standpunt, ter kennis aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de bevoegdheid om de korpsbeheerder, en daarmee dus ook de voorzitter van de veiligheidsregio, te ontslaan. De minister zal bij het wegen van het oordeel betrekken dat de voorzitter van de veiligheidsregio bij een bovenregionale ramp of crisis de belangen van meer gemeenten heeft af te wegen. Over het al dan niet ontslaan van een korpsbeheerder, dan wel voorzitter van de veiligheidsregio, legt de minister van BZK verantwoording af aan de Tweede Kamer.

Volgens mij is dat een redelijk helder, inzichtelijk proces dat zal plaatsvinden als een gemeente ongelukkig is met het besluit van de voorzitter van de veiligheidsregio.

De heer **Van Raak** (SP): Dat is het geval als er een probleem is. Je kunt ook proberen problemen te voorkomen. Een goede manier is om elkaar af en toe te zien. Dan heb je minder snel ruzie.

Ter Horst

Minister **Ter Horst**: Daarmee ben ik het helemaal eens.

De heer **Van Raak** (SP): Dat geldt ook voor een gemeenteraad en een voorzitter van een veiligheidsregio. Ik heb een amendement ingediend om ervoor te zorgen dat de voorzitter van de veiligheidsregio komt als er in een gemeente onvrede bestaat, als het allemaal wat schuurt. Dat weet zo'n voorzitter van de veiligheidsregio niet altijd, dus dan is het goed deze uit te nodigen. Dat kan ook voorkomen dat problemen ontstaan en dat de minister zo'n moeilijke beslissing moet nemen. Zou dit een mooie preventieve werking kunnen hebben?

Minister **Ter Horst**: Ik ben heel blij dat de heer Van Raak mij herinnert aan zijn amendement. Ik was het wellicht vergeten. Ik dacht het niet, maar als de voorzitter en de heer Van Raak dit goed vinden, wil ik de amendementen aan het eind van mijn betoog behandelen. Dan zal ik op dat punt terugkomen.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of wethouders ook deel kunnen uitmaken van het veiligheidsbestuur. Nee. Zijn vervolgvraag zal dan zijn: waarom niet. De burgemeester is belast met de portefeuille openbare orde en is dus de meest aangewezen bestuurder om in het veiligheidsbestuur te zitten. Het grote voordeel is naar mijn mening dat er een personele unie is tussen het bestuur van de veiligheidsregio en het bestuur van de politie. Het zou onhandig zijn als een wethouder in het veiligheidsbestuur zou zitten die geen personele unie kan vormen met het bestuur van de politie.

Misschien is de achtergrond van de vraag van de heer Schinkelshoek dat wethouders in de "witte poot" – de GHOR, de gemeenschappelijke hulp bij ongevallen en rampen – een taak hebben omdat zij verantwoordelijk zijn voor de GGD. De GGD heeft meer taken dan alleen maar geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen. Veel regio's lossen dit op door een commissie aan te stellen die verantwoordelijk is voor alle taken van de GGD behalve voor de geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen. De wethouders zijn daar verantwoordelijk voor en zij vullen ook die commissie. Voor zover ik weet, werkt die constructie tot ieders tevredenheid. Wij moeten het niet omdraaien, dat wil zeggen dat je, omdat de GGD een deeltaak heeft die is ondergebracht bij de veiligheidsregio en de wethouders verantwoordelijk zijn voor de GGD, wethouders zou moeten onderbrengen in een veiligheidsbestuur dat over veel meer gaat zoals de brandweer en allerlei andere dingen. Dat is een omkering van de gewenste situatie.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of de dijkgraaf een specifieke plaats krijgt in het bestuur van de veiligheidsregio. Ja, in het wetsvoorstel staat dat de dijkgraaf moet worden uitgenodigd voor de vergaderingen van het bestuur.

Mevrouw Griffith heeft gevraagd naar de samenstelling van het rbt. Zijn daar nog anderen in opgenomen dan de burgemeesters en de hoofdofficier van Justitie? Het rbt bestaat in ieder geval uit de burgemeesters, de hoofdofficier van Justitie en de dijkgraaf. Voorts nodigt de voorzitter functionarissen wier aanwezigheid in verband met de omstandigheden van belang is, uit om deel te nemen aan de vergadering. Met andere woorden, er is grote vrijheid bij de samenstelling van een rbt. Ik ben enige tijd geleden op bezoek geweest in de haven van Rotterdam en toen bleek dat de gemeente Rotterdam daar heel veel veiligheidspartners heeft. Dan snap je ook

meteen dat het niet denkbaar is dat die partners structureel deel uitmaken van het veiligheidsbestuur. Dat kan helemaal niet. Daarom wordt daar regelmatig gesproken en geoefend met de crisispartners. Het was een interessant bezoek en misschien mag ik u die suggestie doen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Ik ben het even kwijt, maar ik heb het vast gelezen in de memorie van toelichting. De minister sprak over het feit dat de wethouder geen zitting kan nemen in het veiligheidsbestuur. Ik kan die redenering volgen. De vraag is echter hoe dit verloopt bij de vervanging, want de locoburgemeester kan natuurlijk niet de burgemeester vervangen.

Minister **Ter Horst**: Jawel.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Wil de minister hier nog op ingaan? Als de burgemeester niet kan, hoe is dan de vervanging geregeld?

Minister **Ter Horst**: De burgemeester wordt dan vervangen door de locoburgemeester. Dat is de reden dat locoburgemeesters ook moeten deelnemen aan trainingen. Ik herinner aan de zaak in de Haarlemmermeer en de Schipholbrand. In beide gevallen moest de locoburgemeester in de eerste fase optreden. Dus de locoburgemeester kan vervangen. Overigens, omdat de voorzitter van de veiligheidsregio ook de burgemeester van de grote gemeente is, komt de locoburgemeester vaak standaard mee om het "belang" van de gemeente te behartigen.

Mevrouw **Griffith** (VVD): In het veiligheidsbestuur zitten natuurlijk ook "gewone" burgemeesters. Kunnen die zich ook laten vervangen door de locoburgemeester? Die is overigens ook wethouder.

Minister **Ter Horst**: Dat is waar, maar een wethouder in de functie van locoburgemeester is locoburgemeester. Dat is toch even wat anders. Hij neemt daarmee ook de bevoegdheden van de burgemeester over.

Een aantal leden heeft gevraagd naar de schaalvergroting.

De heer Schinkelshoek vroeg naar de gang van zaken als enkele veiligheidsregio's besluiten tot een verdergaande samenwerking, misschien zelfs tot een fusie: wat gebeurt er dan met de politieregio's, blijven die dan gewoon gescheiden, mogen besturen van veiligheidsregio's een dergelijk besluit nemen? Ook andere Kamerleden hebben hiernaar gevraagd. Politieregio's en veiligheidsregio's worden, zoals bekend, volgens dezelfde grenzen ingedeeld. Als het aantal politieregio's wordt teruggebracht, zal dit ook gelden voor het aantal veiligheidsregio's, en omgekeerd; dat is de algemene lijn. In onze voorstellen over de politieorganisatie hebben de minister van Justitie en ikzelf aangegeven dat wij voorstanders zijn van een schaalvergroting bij de politie; wij zouden uitkomen op 20 tot 22 politieregio's. Als alles doorgaat en de Kamer dit volgt, betekent dit de facto dat ook het aantal veiligheidsregio's zal teruggaan naar 20 à 22. Moet dit stante pede? Nee. Ik kan mij goed voorstellen dat wij, nu het Veiligheidsberaad, dus alle voorzitters van de veiligheidsregio's bijeen, druk bezig is met het op orde krijgen van de eigen gezamenlijke organisatie, niet heel veel druk moeten gaan zetten op de totstandkoming

Ter Horst

van de samenvoeging van de veiligheidsregio's. Ik vind dus dat het aantal politieregio's gelijk zou moeten zijn aan het aantal veiligheidsregio's en andersom, maar wij zullen dit met een zeker realisme en pragmatisme benaderen. Tenzij de veiligheidsregio's dit natuurlijk zelf willen – en ik vang al signalen op van veiligheidsregio's in Nederland die samen willen – dan kunnen zij dat in het gewenste tempo doen. Maar de heer Schinkelshoek vroeg naar wat er gebeurt als veiligheidsregio's samengaan. Welnu, dan moeten wij heel serieus bekijken of de politieregio's ook samengaan. Ik sluit niet uit dat wij bij wijze van uitzondering accepteren dat er twee veiligheidsregio's en één politieregio zijn, of twee politieregio's en één veiligheidsregio. Maar hoor mij hier goed: de ideale vorm is dat de grenzen van rood, wit en blauw hetzelfde zijn.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. Geldt dit ook voor het gebied rondom het Noordzeekanaal, met Corus, Haarlem, Schiphol?

Minister **Ter Horst**: Dat is een goede vraag. Ik ben in gesprek met de veiligheidsregio's in het Noordzeekanaalgebied. Het is bekend wat daar allemaal is: Schiphol, Corus et cetera. Deze veiligheidsregio's realiseren zich terdege dat een ramp aldaar van grote omvang zal zijn en zijn daarover met elkaar en met mij in gesprek. Het is dus mogelijk dat daar een veiligheidsregio komt over de grenzen van de politieregio heen en zelfs over de grens van de provincie heen. In mijn voorstelling is de noodzaak tot grootschaligheid bij crisisbeheersing en rampenbestrijding vaak sterker aanwezig dan bij de politie. Het is dus best mogelijk dat wij zullen concluderen dat er een grotere veiligheidsregio komt en dat binnen die veiligheidsregio meer politieregio's mogelijk zijn.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Het doet me goed om dit te horen. De regio's willen zelf ook graag samenwerken buiten hun regio's bij rampenbestrijding. Ik begrijp de minister dus goed dat deze wet niet zo zal zijn dichtgetimmerd dat dit verboden is; de minister maakte immers zelf duidelijk dat zij daarover in gesprek is. Dat doet mij deugd.

Minister **Ter Horst**: Ik vind dat bestuur en uitvoering altijd moeten worden georganiseerd op het niveau waar het probleem zich voordoet. Voor de politie kan dit anders zijn dan voor de rampenbestrijding.

Verder wil ik nog iets zeggen over de GGD's. Mijn collega van VWS en ikzelf zijn van mening dat ook de GGD's moeten worden georganiseerd op de schaal van de veiligheidsregio's: dus 25. Nu is dat nog niet het geval, maar we hebben wel een grote reductie gezien van het aantal GGD-regio's. Ook daardoor wordt veel druk gezet om ervoor te zorgen dat er een GGD komt per veiligheidsregio. Dit duurt erg lang: aan het begin van mijn vorige leven, en dat is toch alweer een achttal jaren geleden, hield ik nog eens een pleidooi bij de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken om gewoon af te kondigen dat dit zou moeten; dan zou het namelijk eindelijk gebeuren. Van dat "moeten" is het nooit gekomen, maar gelukkig wordt het aantal desondanks kleiner. Wij gaan met andere woorden de goede kant op.

Mevrouw Kuiken en mevrouw Griffith hebben gevraagd naar de betrokkenheid van de Kamer bij de

voorhangprocedures. Het beantwoorden van dit soort vragen is nooit mijn fort geweest, maar ik ga het toch proberen. Artikel 7 van het wetsvoorstel voor de wijziging van de indeling van de veiligheidsregio's vindt plaats bij of krachtens AMvB. De regio-indeling is dezelfde als die van de politieregio's. De wijziging van het aantal politieregio's vindt dan ook plaats door wijziging van de Politiewet. Bij de behandeling van die wijziging vindt reeds een debat plaats over de regionale indeling. De indeling van de veiligheidsregio's volgt deze indeling. Dus is voorhang van de AMvB voor de indeling van de veiligheidsregio's niet nodig. Ik zeg dit uiteraard onder de voorwaarde dat die grenzen hetzelfde zijn.

Ik zei dat dit mijn fort niet is en de dames rennen meteen naar de microfoon!

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Ik luister altijd bijzonder goed en u zei net dat het niet ondenkbaar is dat de veiligheidsregio's groter worden de politieregio's.

Minister **Ter Horst**: Dat is waar.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Het amendement heeft dan wel degelijk nut!

Mevrouw **Griffith** (VVD): Absoluut!

Minister **Ter Horst**: U hebt gelijk dat deze redenering niet sluitend is als die grenzen niet hetzelfde zijn. Wij moeten dus regelen dat die grenzen altijd hetzelfde zijn om mijn redenering waarom er geen voorhangprocedure nodig is, sluitend te laten zijn. De Kamer houdt volgens mij graag enige ruimte en dan is het logisch om het wel te doen.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Volgens mij gaan wij voor ruimte en ik laat het amendement dan ook staan.

Minister **Ter Horst**: Ik kom straks nog even terug op de amendementen, maar ik zal dan ongeveer hetzelfde zeggen als nu.

Mevrouw **Griffith** (VVD): U moet pragmatisch zijn. Als u toezegt dat u de grenzen niet zal wijzigen zonder de Kamer daarbij te betrekken, zijn wij eruit. U moet hiermee net zo pragmatisch omgaan als bij andere onderwerpen die vanochtend aan de orde zijn gekomen.

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. Als de Kamer het met mij eens is, zegt zij dat ik pragmatisch moet zijn. Maar als zij het niet met mij eens is, zegt zij weer dat ik principieel moet zijn. Dat is soms best lastig.

De **voorzitter**: Gaat u maar door!

Minister **Ter Horst**: De heer Van Raak vroeg waarom ik bovenregionale WGR-constructies toesta. Leidt dat niet tot een trap die ons tot in de wolken dan wel de mist voert? Waarom geen samenwerking op regionale basis? Zijn vraag betreft niet de regionale samenwerking maar de samenwerking tussen verschillende regio's.

Laat ik beginnen met de opmerking dat regio's niet verplicht worden om te samenwerken. Ik denk dat het de heer Van Raak helpt dat nergens in de wet staat dat regio's voor de uitvoering van hun taken met elkaar samen moeten werken. Het lijkt mij echter buitengewoon

Ter Horst

verstandig dat zij dat doen als zij daartoe reden zien. Zo is het goed voorstelbaar dat het efficiënter is dat verschillende regio's met één meldkamer werken. Door samen te werken is in het verleden soms grote efficiencywinst behaald en ik denk dan ook dat er geen enkel bezwaar is tegen bovenregionale WGR-constructies als men de wens daartoe heeft.

De heer **Van Raak** (SP): Dat ben ik helemaal met de minister eens. Zij gaat er echter aan voorbij dat wij de WGR-constructies in het leven hebben geroepen als een vorm van verlengd lokaal bestuur. Toen de wetgever dat deed, was het niet de bedoeling dat de WGR-constructies nieuwe WGR-constructies zouden baren. Het was nooit de bedoeling dat het verlengd lokaal bestuur zichzelf zou gaan verlengen. Dat is wel wat hier gebeurt! Ik ben graag praktisch, maar hier is dat een probleem. Iedereen moet samenwerken, zeker bij de rampenbestrijding, maar niet op een manier die wij niet hadden afgesproken.

Minister **Ter Horst**: Als twee veiligheidsregio's ontdekken dat ze afzonderlijk te klein zijn voor een meldkamer. Wat is er dan op tegen dat deze regio's besluiten om samen te gaan werken in één meldkamer? Dat zou een stuk voordeliger zijn en onze belastingcentjes zouden daardoor alleen maar beter worden besteed. Wat is daarop tegen? Welk negatief effect zou dat kunnen hebben op de democratische legitimatie? Ik zie die effecten niet.

De **voorzitter**: U krijgt de gelegenheid om te antwoorden, maar niet al te lang.

De heer **Van Raak** (SP): Ik ben ook medewetgever. Het was destijds gewoon niet de bedoeling dat WGR-constructies nieuwe WGR-constructies zouden gaan maken. Er is van alles voor te zeggen, maar ik weet niet of het nodig is en of men ook niet zonder WGR-constructies kan samenwerken. Als een convenant een goed alternatief is, waarom dan toch gekozen voor het verlengen van het verlengd bestuur? De wetgever heeft dat destijds echt zo niet bedoeld. Waarom tegen de grenzen van de wet aanschuren als dat voor de praktijk niet nodig is?

Minister **Ter Horst**: Dit is een aardig voorbeeld. Nu moet ik principieel zijn. Volgens mij ontstaan er niet allerlei super-WGR-constructies. Volgens mij zeggen twee gemeenschappelijke regelingen, dat zijn in feite de veiligheidsbesturen, tegen elkaar dat zij samen een uitvoeringsorganisatie neerzetten. Volgens mij is dan geen sprake van getrapte legitimatie. De zeggenschap van een gemeenteraad wordt niet minder wanneer er samen met een andere gemeenschappelijke regeling tot een gezamenlijke uitvoering wordt gekomen. Dat zou mijn stelling zijn.

Voorzitter. Mevrouw Kuiken heeft gevraagd naar de regionale bestuurslaag. Zij zegt dat een regionale bestuurslaag eigenlijk geen ideale oplossing is. Daarover kunnen wij een heel uitgebreid debat met elkaar voeren. Bij de veiligheidsregio's waren er verschillende keuzen: om het allemaal nationaal te regelen, om de financiering nationaal te regelen zoals bij de politie, om het regionaal te regelen en ook de financiering via de weg van de gemeenten te laten lopen – zoals wij het nu hebben gedaan – of om het via de provincies te doen. Mijn

stelling is altijd geweest dat rampenbestrijding in beginsel een lokale aangelegenheid is. Rampenbestrijding is een lokale verantwoordelijkheid. Daarom ben ik er ook altijd voorstander van geweest om de Wet gemeenschappelijke regelingen als instrument te hanteren om tot de veiligheidsregio's te komen. Wij hadden het ook anders kunnen doen. Wij hadden het ook aan de provincie kunnen vragen, maar dan waren wij het lokale element kwijt geweest. Ik vind dat ontzettend belangrijk. Belangrijk is ook dat gemeenten gewoon zelf de kosten betalen. Ook dat pleit voor een WGR-constructie bij de rampenbestrijding.

De CDA-fractie heeft gevraagd wat de wet op de veiligheidsregio's betekent voor de gemeentelijke financiën. De gemeenteraad kan niet tornen aan de gemeentelijke bijdrage aan de veiligheidsregio – dat geldt trouwens niet alleen voor de veiligheidsregio, maar voor alle WGR-constructies – ook niet als het gaat om het vaststellen van de post op de gemeentebegroting. Dat moeten zij gewoon doen. De begroting van de veiligheidsregio wordt zoals bekend bij meerderheid van stemmen vastgesteld. Dat is overigens niets nieuws; ook nu al functioneren de veiligheidsregio's als zodanig. Er wordt wel eens gemopperd en gemord, maar het gebeurt wel en het moet wel.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Dank voor het college, maar dat was mijn vraag niet. Mijn vraag was of de minister kan voorkomen dat de gemeentelijke betrokkenheid wordt versmald door de financiële betrokkenheid, onder het mom van "als wij nu maar jaarlijks onze centjes overmaken, zit het wel goed met die veiligheidsregio's".

Minister **Ter Horst**: Zeker. Ik kom straks nog terug op de rol van de gemeenten als het gaat om de veiligheidsregio's, maar ik ben het absoluut met de heer Schinkelshoek eens dat het juist niet moet worden versmald. Je krijgt veel minder gemor over de centjes als je de gemeenten erbij betreft.

Voorzitter. Waarom wordt niet gekozen voor een andere financieringsvorm van de veiligheidsregio's, bijvoorbeeld rijksfinanciering, zo vroeg mevrouw Griffith. Dat komt eigenlijk neer op de vraag waarom wij voor de veiligheidsregio's niet hetzelfde doen als voor de politie, namelijk wel een gemeenschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid, maar een financiering via het Rijk. Wij doen dat omdat ik van mening ben dat veiligheid verlengd lokaal bestuur is. Ook is er een deel historie. Nu wordt twee derde van de kosten van de veiligheidsregio betaald door de gemeenten en een derde door het Rijk. Er zijn signalen en concrete wensen van veiligheidsregio's om tot een landelijke financiering te komen. Rotterdam heeft daarom gevraagd. Rotterdam wil voor de veiligheidsregio dezelfde financiële structuur als voor de politie. Vooralsnog wil Rotterdam dat en andere regio's niet. Daarom heb ik ervoor gekozen om aan te sluiten bij de huidige praktijk en te blijven kiezen voor de financiering die wij nu hebben, ook om de gemeentelijke betrokkenheid te vergroten. Ik zou wel eens willen nagaan of de gemeentelijke betrokkenheid bij het functioneren van de politie, die dus een andersoortige financiering heeft dan uit de gemeentebegroting, groter of kleiner is dan de betrokkenheid bij de veiligheidsregio, waar wel sprake is van gemeentelijke financiering. Ik vind dat een interessante vraag, omdat ik niet principieel

Ter Horst

sta in de betaling via de rijksbegroting of via de gemeentebegroting.

De SP-fractie heeft gevraagd of geld uit het Gemeentefonds is geormerkt voor veiligheid. Dat is zo. Als de vraag voortkomt uit de wens om het zo te regelen: het is al zo. Er is een cluster in het Gemeentefonds voor openbare orde en veiligheid. Men weet dus hoe groot dat bedrag is en de bedoeling is ook dat dit bedrag uitgegeven wordt aan zaken rondom veiligheid.

De SP-fractie vroeg ook of de verhoging van de BDUR naar 42 mln. voldoende is om de gewenste kwaliteitsslag in de achterstandsregio's te maken. Ja, dat is het geval. De kosten van het Besluit veiligheidsregio en personeel belopen 21 mln. Dat betekent dat er dus nog 21 mln. overblijft en beschikbaar is voor het wegwerken van achterstanden.

Een aantal Kamerleden heeft gevraagd naar de convenanten. Zullen er nog convenanten worden afgesloten met de zes regio's die dat nog niet hebben gedaan en wat zijn mijn plannen met die regio's? Er is ook gevraagd wat ik ga doen met het geld dat nog over is. Ik heb zoals bekend met 19 regio's convenanten afgesloten. Dat heb ik gedaan – ik weet wel dat dit bij sommige Kamerleden heeft geleid tot opgetrokken wenkbrauwen – om zo snel als mogelijk de rampenbestrijding op het niveau van een 7+ te krijgen. Wij zaten op een 6- en wij moeten naar een 7+. Dat is door een groot aantal regio's opgepakt. Zes regio's hebben besloten om daar niet aan mee te doen. Ik vind dat het gek zou zijn om, waar dat geld bedoeld was voor bepaalde zaken, nu op dezelfde basis met die regio's convenanten af te sluiten. Ik zou dat raar vinden tegenover de regio's waarmee ik al convenanten heb afgesloten. Ik heb daar immers voorwaarden aan verbonden en het is een beetje raar om de andere regio's op andere voorwaarden geld te gaan geven nu de wet wellicht door de Kamer heen gaat. Dat wil ik dan ook niet doen. Ik ga het anders doen. Ik ga het geld dat er nog is, beschikbaar maken voor alle regio's die nog te maken hebben met knelpunten. Als mijn theorie juist is dat je door regionalisering van de brandweer sneller tot een aanvaardbaar niveau van rampenbestrijding komt, dan zou dat betekenen dat de realisering in de zes regio's die niet voor die constructie kiezen, misschien wat moeilijker is. Dan is het denkbaar dat die regio's meer knelpunten hebben en dus ook vaker een beroep doen op het restbedrag dan de andere regio's. Dan komt het geld in ieder geval ook bij die regio's terecht. Er is nog 3,5 mln. beschikbaar. Ik stel de Kamer voor om daarvoor alle regio's in aanmerking te laten komen, op basis van knelpunten die zij hebben in de rampenbestrijding. In 2010 houdt het extra geld op. Het is immers een tijdelijke regeling. In 2010 zullen de extra middelen, als die er zijn, voor ophoging van de jaarlijkse bijdrage voor alle regio's worden besteed.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): De verleiding is opnieuw groot om te bezwijken voor de praktische aanpak van de minister. Dat kunnen wij echter altijd nog doen. Ik wil toch nog even een stap terug. Er zijn – wij hebben die discussie bij de begrotingsbehandeling van BZK gevoerd – regio's die hun eigen weg gaan. Neem nu bijvoorbeeld een provincie als Drenthe, die op haar eigen manier vorm geeft aan de veiligheidsregio. Ik vind dat de minister die provincies anders zou moeten behandelen dan de regio's die gewoon niet willen. Wil zij daar nog

even over nadenken, voordat wij nu al te praktisch de pot verdelen onder alle regio's?

Minister **Ter Horst**: Ik denk dat ik heel dicht bij de heer Schinkelshoek zit in hoe ik net heb aangegeven dat ik het geld wil bestemmen. Hij noemt een voorbeeld. Laten wij daar maar even van afzien. Hij noemde een voorbeeld van een regio die dingen goed op orde heeft, zij het niet via de regionalisering van de brandweer. Er zijn ook regio's die dingen niet goed op orde hebben. Mijn taak is het niet om ervoor te zorgen dat alle brandweren in Nederland geregionaliseerd worden. Dat was niet het uitgangspunt. Mijn taak is – dat heeft de Kamer mij opgedragen en daar controleert zij mij op – ervoor te zorgen dat de rampenbestrijding overal in Nederland op orde is. Waar dat niet het geval is, daar gaan wij helpen door ervoor te zorgen dat het wel gebeurt. Dat kan een financiële bijdrage betekenen. Als er echter een veiligheidsregio is die haar zaak op orde heeft, zonder de brandweer te regionaliseren, dan is het een beetje onzin om daar nog geld aan te geven.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Wij gaan niet over voorbeelden spreken, hebben wij juist afgesproken, maar stel nu dat er een regio is die op haar eigen manier wel aan het samenwerken is, zij het – ik zeg het onaardig – niet volgens de standaarden van de minister. Daarover hoeven wij dan toch niet zo hardnekkig bitter te zijn?

Minister **Ter Horst**: Dat ben ik ook helemaal niet. Ik ben juist heel blij. Ik vind het interessant om de verschillen in Nederland te zien. De vraag was of ik bereid ben om uit de zogenaamde knelpuntenpot geld te geven aan die regio's en dat vind ik vreemd. Als zij de zaken op orde hebben, is dat helemaal niet nodig. Ik ga geen geld geven aan mensen die het niet nodig hebben.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Nee, het gaat om regio's die weliswaar samenwerken, maar niet helemaal op de manier die in het draaiboek staat.

Minister **Ter Horst**: Sommige Kamerleden hebben weleens hun wenkbrauwen opgetrokken omdat zij dachten dat ik geld ter beschikking stelde aan iets wat ik wenselijk vond. Ik heb altijd gezegd dat dit niet het geval was en dat ik geld ter beschikking stel aan regio's die in een snel tempo hun rampenbestrijding op orde willen brengen. Nu moeten wij niet het omgekeerde gaan doen. Wij moeten geen geld ter beschikking stellen voor veiligheidsregels aan regio's die op een andere manier hun rampenbestrijding op orde brengen.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Ik kan mij een uitspraak van de minister herinneren dat ik het haar niet kwalijk moest nemen als zij probeert iets te realiseren waarover zij enthousiast is. Volgens mij werd dat in de context van het convenant gezegd. Het gaat nu echter om de knelpunten. Ik ken een aantal regio's dat de kwaliteitsnormen haalt en fantastisch werk levert. Alleen als het gaat om het werkgevers- en werknemerschap regelt men het net niet op de manier zoals is afgesproken. Men heeft echter wel degelijk geïnvesteerd, ervan uitgaande dat daar fondsen van het Rijk tegenover stonden. Men heeft een inspanning geleverd, maar omdat dat niet is gebeurd volgens het ideaalmodel, stond daar niets tegenover, terwijl men wel degelijk kon aantonen dat er kosten zijn

Ter Horst

gemaakt. Voor ons is dat een zuiver knelpunt waar een vergoeding tegenover zou moeten staan. Ik ben benieuwd hoe de minister daarover denkt. Haar antwoord kan voorkomen dat ik weer iets moet indienen.

Minister **Ter Horst**: Dit is niet het enige geld. Wij weten allemaal dat er een regeling is. Ik ken de afkorting, maar weet niet waar die voor staat: de BDU-regeling. De heer Anker begint al te zuchten, maar dat geld is bedoeld om de rampenbestrijding op orde te krijgen en dat is voldoende. Ik heb juist gezegd dat er 42 mln. in de regeling zit. Het besluit dat wij gaan nemen, kost 21 mln. Met dat geld moeten de regio's in staat zijn de rampenbestrijding op orde te krijgen. De regio's die dat sneller en beter willen doen, krijgen een extra mogelijkheid. Als de zes genoemde regio's financiële knelpunten hebben om hun rampenbestrijding op orde te brengen, gaan wij daar 3,5 mln. aan besteden, hoewel dat geld er niet voor bedoeld was. Volgens mij kom ik daarmee tegemoet aan de wens van de heer Anker.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De vraag is hoe dit in de praktijk uitpakt. Wat merken wij aan als knelpunt en wat niet? De regio's die via regionalisering een kwaliteitsimpuls willen afgeven, kregen daar in het verleden geld voor. Als men via een andere manier een kwaliteitsimpuls wilde realiseren, dan viste men achter het net. Is het niet fair als die regio's ook een bijdrage krijgen?

Minister **Ter Horst**: Het gaat mij niet om de regionalisering. Het gaat mij erom dat de regio's een convenant met de minister sluiten om voor een bepaald tijdstip de rampenbestrijding op orde te hebben. Een onderdeel daarvan was de regionalisering van de brandweer. De Kamer kent mijn standpunt en ik ken het standpunt van de Kamer. Wij sluiten een convenant met alle regio's die daarvoor in aanmerking komen. Zes regio's hebben doelbewust gezegd dat zij dat niet willen. Zij zeggen dat zij die centjes niet nodig hebben, omdat zij het op een andere manier gaan doen. Ik zou het vreemd vinden om in dit stadium de spelregels te veranderen om ook die regio's in aanmerking te laten komen voor geld. Dat wil ik niet. Dat vind ik echt onbehoorlijk bestuur. Als die zes regio's, net als de andere, kunnen aantonen dat er financiële knelpunten zijn, vind ik het reëel dat zij bij mij aankloppen. Uiteraard delen zij dan mee in de verdeling van het geld.

De heer **Van der Staaij** (SGP): De minister stelt dat deze regio's de centjes niet wilden. Volgens mij hebben deze regio's af en toe een brief gehad waarin de minister stelt: jullie krijgen de centjes niet, omdat jullie niet op de standaardmanier de kwaliteitsimpuls willen vormgeven. Daar zit mijn inziens in de praktijk het knelpunt. Die standaardmanier was de manier die de minister wenste.

Minister **Ter Horst**: Voor een convenant zijn twee partijen nodig. Je probeert dan met elkaar een afspraak te maken. Zes regio's hebben besloten om niet aan het convenant mee te doen. Ik neem ze dat absoluut niet kwalijk. Ik vind het hartstikke interessant als regio's zonder regionalisering van de brandweer tot een goede rampenbestrijding komen. Ik sluit overigens niet uit dat er ook regio's zullen zijn die uiteindelijk toch kiezen voor regionalisering van de brandweer. Die keuze zal echter een volledig vrijwillige zijn. Ik zeg nogmaals dat ik

absoluut bereid ben te helpen als er knelpunten zijn in de regio's die niet aan het convenant meedoen. Daarop kan de Kamer vertrouwen.

De heer **Van Raak** (SP): Ik sluit mij aan bij de woorden van de heer Anker en de heer Van der Staaij. Wij spreken over vrijheid en geld. Die twee zaken willen elkaar wel eens bijten. Waarom hebben deze zes regio's niet gekozen voor het convenant? Is het niet zo dat enkele regio's wel een convenant hebben gesloten terwijl zij niets zien in regionalisering? Is het niet zo dat zij dit hebben gedaan om toch het geld te ontvangen? Waarom heeft de minister ervoor gekozen om de beschikbaarstelling van het geld en het afsluiten van het convenant te koppelen? Wij hadden ook kunnen zeggen: regionaliseren is mogelijk en de minister wil graag dat dit gebeurt, maar er is vrijheid om er niet voor te kiezen. Waarom is alles in het convenant opgenomen? Waarom heeft de minister niet besloten om een convenant te sluiten en daarnaast te spreken over regionalisering? Door dit in één convenant aan elkaar te koppelen, heeft de minister de veiligheidsregio's het mes op de keel gezet. Enkele veiligheidsregio's hebben toch maar voor het geld gekozen omdat zij het zonder het geld niet kunnen bolwerken. Andere veiligheidsregio's lopen het geld nu mis. De minister heeft dus een probleem gecreëerd door de regionalisering aan de convenanten te koppelen. Dat probleem moet zij nu oplossen. Als er in veiligheidsregio's die niet willen regionaliseren problemen zijn, moet daaraan iets worden gedaan. Veiligheidsregio's die het convenant wel hebben ondertekend maar eigenlijk niet willen regionaliseren, moeten de vrijheid hebben om niet te regionaliseren. Als de minister de veiligheidsregio's deze vrijheid gunt, moet zij die ook royaal financieren.

De **voorzitter**: Dat was een heel lange vraag, mijnheer Van Raak.

Minister **Ter Horst**: Mijnheer Van Raak geeft zijn visie op de zaak. Dat mag hij doen. Mijn visie is een andere. Mijn standpunt over de regionalisering van de brandweer is al lang duidelijk. Ik heb altijd gezegd dat ik die regionalisering niet in de wet zal opnemen. Ik ben echter nog steeds van mening dat regionalisering een goede manier is om snel tot een goede rampenbestrijding te komen. Niemand wordt echter tot regionalisering gedwongen. Ik zeg nogmaals dat ik zeer bereid ben om de regio's die niet voor regionalisering hebben gekozen, te helpen bij het oplossen van hun knelpunten. Ik wijs erop dat het regionaliseren van de brandweer frictiekosten oplevert. Als een aantal gemeenten samen één regionale brandweer opricht, leidt dat tot tijdelijke kosten die later kunnen worden terugverdiend. Enkele regio's gebruiken de gelden die ik ter beschikking heb gesteld voor het verbeteren van de rampenbestrijding, juist daarvoor. Als regio's niet regionaliseren, hebben zij deze frictiekosten niet. De kosten die de regio's maken zijn dus niet gelijk.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Raak stelt een concrete vervolgvraag.

De heer **Van Raak** (SP): Als er sprake is van een vrije keuzemogelijkheid tussen wel of niet regionaliseren, waarom heeft de minister dan toch besloten om het regionaliseren op te nemen in het convenant? Het

Ter Horst

convenant is namelijk niet vrijwillig. De regio's hebben dus keuzevrijheid, maar toch ook weer niet, want er moet een convenant komen.

Minister **Ter Horst**: Het convenant is wél vrijwillig. De heer Van Raak zou gelijk hebben als ik zou hebben gesteld dat regio's die niet kiezen voor regionalisering van de brandweer, niet meer in aanmerking zouden komen voor de BDUR. Dan had ik namelijk het beschikbare structurele bedrag niet ter beschikking gesteld aan de regio's. Dat doen, zou niet netjes zijn. Als ik van mening ben dat het via een bepaalde weg sneller gaat, ben ik echter vrij om de regio's die die weg willen volgen daarbij een beetje te helpen.

De heer Van Raak heeft gevraagd waarom in de wet geen minimumkwaliteitseisen zijn opgenomen. Deze minimumkwaliteitseisen worden vastgelegd in het Besluit veiligheidsregio's, dus niet in de wet. De reden daarvoor is dat voortschrijdend inzicht kan leiden tot snelle wijzigingen. Om die snel door te voeren zijn snelle wijzigingsmogelijkheden nodig. Dit heeft een technisch karakter en dit zijn in zekere mate detailaangelegenheden. Het zou echt onverstandig zijn om deze meer dan 35 artikelen in de wet op te nemen. Dat is de enige reden om ze in het besluit op te nemen.

Moeten crisispartners met alle veiligheidsregio's aparte afspraken maken? Ja, maar ze kunnen gebruik maken van de zogenaamde mantelafpraak. Dat doen ze met het Veiligheidsberaad. Dat zijn de voorzitters van alle veiligheidsregio's. Een en ander kan op de regionale situatie worden toegespitst. Vanuit landelijke koepels, bijvoorbeeld de Vewin, zijn al contacten met het Veiligheidsberaad om tot dat soort landelijke afspraken te komen. Ik heb onlangs overleg gehad met VNO-NCW, met vertegenwoordigers van enkele crisispartners en met de plaatsvervangend voorzitter van het Veiligheidsberaad. Het is de bedoeling dat wij, ook als het gaat over private partners, tot dat soort afspraken komen.

Mevrouw Kuiken vroeg hoe de onzichtbare crisispartners een goede plek binnen de regionale rampenplannen krijgen. Bij het opstellen van het risicoprofiel betreft het bestuur van de veiligheidsregio in ieder geval de gemeenteraden, het regionaal college, en de besturen van de waterschappen. Uit het risicoprofiel vloeit voort met welke crisispartners afspraken worden gemaakt. Die afspraken worden vastgelegd in het crisisplan. De crisispartners kunnen aan de bel trekken bij bijvoorbeeld de gemeenteraad als zij vrezen over het hoofd te worden gezien door de veiligheidsregio. Dan kan de gemeenteraad dat bij het opstellen van dat risicoprofiel onder de aandacht brengen van de veiligheidsregio. Overigens is dit ook een half antwoord op de vraag op welke wijze gemeenten worden betrokken bij de totstandkoming van crisisplannen. De gemeenten spelen daar een heel belangrijke rol bij. Wij gaan ervan uit dat het ook in het belang is van de veiligheidsregio's om alle crisispartners te betrekken bij het opstellen van dat crisisplan. Het opstellen van een lijst van crisispartners is niet zinvol. Dat gaf ik al aan. In de ene regio kunnen het heel andere zijn dan in de andere regio.

Hoe komt de minister aan informatie over de voortgang in de veiligheidsregio's? Daar heb ik mijn Inspectie Openbare Orde en Veiligheid voor. Zij toetst een en ander door middel van het zogenaamde rampenbestrijdingsdoorlichtingsarrangement. Ik zei al dat de Kamer daar recentelijk over is geïnformeerd in de

tussenrapportages. Dat kunnen wij dus met elkaar bespreken. Overigens vinden elk jaar gesprekken plaats met de veiligheidsregio's over de voortgang.

Mevrouw Kuiken vroeg naar de stand van zaken bij de incidentbestrijding Noordzee en Waddenzee. Ik verwijs hiervoor ook naar het project Waterrand. Het Handboek incidentbestrijding op het water is nu vastgesteld, als resultaat van dat project. Het incidentenbestrijdingsplan Waddenzeegebied zal binnen een maand ter consultatie worden toegezonden aan alle partijen.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA): Nog even een oproep aan de minister. Ik weet hoe het staat met het project. De regio's Waddenzee en Noordzeekanaal maken zich echter zorgen. Ik sta hier niet met een opgeheven vingertje naar de minister om het te regelen. De regio's die hierbij zijn betrokken, maken zich echter zorgen over het proces. Ik maak mij dan ook zorgen.

Minister **Ter Horst**: Het incidentenbestrijdingsplan Waddenzeegebied wordt binnenkort ter consultatie aangeboden. Het streven is erop gericht om het incidentenbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied voor de zomer gereed te hebben. Ik pak het signaal van mevrouw Kuiken op. Ik zal ervoor zorgen dat wij daar nadrukkelijk naar kijken.

De heer Van der Staaij vroeg wanneer de minister een aanwijzing geeft als de gemeentelijke brandweer tekortschiet. Wij maken geen onderscheid tussen de regionale brandweer en gemeentelijke brandweer. De gemeentelijke brandweer moet aan dezelfde eisen voldoen als de regionale brandweer. Als men tekortschiet, dan krijgt men van mij een aanwijzing. Dat kan blijken uit de toetsing door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid. Als de gemeente blijvend tekort zou schieten, maar daar gaan wij niet van uit, dan heb ik de bevoegdheid om de gemeente te dwingen de gemeentelijke brandweer op te heffen. Die taken komen dan bij de regionale brandweer terecht, maar ik ga ervan uit dat die situatie zich niet hoeft voor te doen.

De heer Heemelaar vroeg wat de minister eraan doet om ervoor te zorgen dat de gemeenten gebruik maken van de hen toekomende bevoegdheden. Het bestuur van de veiligheidsregio heeft een zogenaamde haalplicht om de inbreng van gemeenten te verkrijgen bij het opstellen van het risicoprofiel en het beleidsplan. Met andere woorden, wij dwingen de regio's op die manier om gemeenten als een serieuze partner te zien. De gemeente is echter geen knip voor de neus waard als zij niet regelmatig met de burgemeester bespreekt wat er in het veiligheidscollege aan de orde is.

Zijn de vrijwilligers gekant tegen regionalisering? Kan de minister garanderen dat niet de veiligheidsregio bepaalt waar de brandweervrijwilligers worden ingezet? Ik denk dat het heel belangrijk is om te zeggen dat wij ten aanzien van regionalisering veel aandacht hebben besteed aan de positie van de vrijwilligers. Mevrouw Griffith of mevrouw Kuiken maakte de opmerking: ik heb weleens het idee dat het meer een competentiestrijd is tussen burgemeesters dan dat het echt nog een probleem voor vrijwilligers is. Het eerste deel van de opmerking ga ik natuurlijk niet onderschrijven. De laatstgenoemde ontwikkeling zie ik echter ook. Ik heb met veel vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties gesproken. Mijn constatering is dat er een zekere angst is dat vrijwilligers hun positie en hun contacten met de

Ter Horst

lokale commandant kwijtraken en dat zij opeens te maken krijgen met een regionale brandweercommandant die zij helemaal niet kennen en die hen ook niet kent. Ik heb hen gerust kunnen stellen dat er in het verkeer tussen vrijwilliger en lokale brandweercommandant in feite niets hoeft te veranderen. Immers, er blijven mensen op de kazerne werken.

Het is mijn stellige overtuiging dat er grote voordelen aan regionalisering zijn, ook voor vrijwilligers. Er zijn meer mogelijkheden voor scholing. Er zijn meer mogelijkheden voor oefening. Er is nog een andere mogelijkheid die ik heel interessant vind. Als iemand werkt in een andere gemeente dan de gemeente waarin hij woont, kan hij als hij slaapt worden opgeroepen voor de kazerne in zijn woonplaats en als hij werkt kan hij worden opgeroepen voor de kazerne in de plaats waar hij werkt. Dat is hartstikke belangrijk. Immers, op dit moment is het al zo dat de opkomsttijd bij vrijwilligers een probleem is, omdat mensen zich door de file moeten wurmen om hun kazerne te bereiken als zij in een andere plaats werken. Vanuit het oogpunt van efficiency is het dus een groot voordeel als dit kan.

Wij hebben ook veel aan de communicatie gedaan. De vrijwilligers in de regio Rotterdam zijn enthousiast over de regionalisering aldaar. Zij zeiden tegen mij: zorg dat je goed communiceert en dat je mensen duidelijk maakt wat er gaat gebeuren. Dat hebben wij gedaan. Anderhalf jaar lang zijn iedere zes weken zogenaamde regiotafels georganiseerd met mensen uit de regio die het werk moeten doen. Ik heb subsidies verstrekt om goede praktijkvoorbeelden te genereren. Er zijn brochures uitgebracht met goede voorbeelden. Samen met het Veiligheidsberaad zijn er allerlei expert meetings georganiseerd. Er zijn websites, nieuwskranten, noem maar op.

De heer **Van Raak** (SP): Het kan zijn dat regionalisering goed uitvalt voor de vrijwillige brandweer, maar het kan ook zijn dat het niet zo is. Ik spreek ook veel vrijwillige brandweerlieden. De minister spreekt mensen die ook positief zijn. Ik spreek mensen die ook heel negatief zijn. De minister zegt dat men misschien een beetje moet wennen en dat er een cultuur moet ontstaan, zodat de veiligheidsregio voor de vrijwilligers een warm nest wordt. Ik heb voorgesteld om in ieder geval de vrijwillige brandweer altijd te betrekken bij besluitvorming die de vrijwillige brandweer betreft. Dat is een mogelijkheid om te voorkomen dat het warme lokale nest een kil regionaal nest wordt. Is de minister het hiermee eens?

Minister **Ter Horst**: Ik kom straks nog terug op de positie van de vrijwilligersorganisatie, dat beloof ik de heer Van Raak.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of ik kan aangegeven wat ik bijvoorbeeld samen met het Veiligheidsberaad en de VNG ga doen om te borgen dat gemeentebesturen en gemeenteraden ook inhoudelijk betrokken blijven bij het functioneren van de veiligheidsregio en hun eigen vrijwilligers. De burgemeesters bepalen in het bestuur van de veiligheidsregio's uiteraard mede inhoudelijk het regionale beleid. De burgemeester is als het ware de vooruitgeschoven post van de gemeente om te bepalen wat in het beleidsplan komt te staan. De gemeenteraad is geen knip voor zijn neus waard als hij niet regelmatig aan de burgemeester vraagt wat deze gaat inbrengen, proactief dus, of,

achteraf, wat de burgemeester heeft ingebracht, en zijn mening geeft over het standpunt van de burgemeester. Ik ben bereid om met het Veiligheidsberaad en met de VNG goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen en te bezien in welke gemeenten de gemeentebesturen en de gemeenteraden goed worden betrokken bij het functioneren van de veiligheidsregio's. Het betrekken van vrijwilligers hoort hierbij. Wij zullen dit doen. Als wij mooie voorbeelden hebben, zullen wij ervoor zorgen dat ook andere veiligheidsregio's ervan kennis kunnen nemen.

De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of ik bereid ben om samen met vertegenwoordigers van parttime professionals de VNG ervan te overtuigen dat deze groep een volwaardige plaats aan de onderhandelingstafel dient te krijgen. Dat komt een beetje overeen met het amendement. Ik kom daar nog over te spreken, maar het raakt hetzelfde punt. Ik heb daarover al vragen van de heer Van Raak beantwoord. Ik heb gezegd dat de vakvereniging voor brandweervrijwilligers niet voldoet aan de eisen die aan representatieve organisaties worden gesteld. Als de vakvereniging er wel aan voldoet, kan zij natuurlijk gewoon meedoen. De VNG kan niet voldoen aan de eisen van de vakvereniging voor brandweervrijwilligers om de enige formele onderhandelaar te zijn over de positie van de vrijwilligers. Ook de reguliere ambtenarenvakbonden vertegenwoordigen een deel van de brandweervrijwilligers. De wens c.q. eis van de vakvereniging kan dus niet door de VNG worden ingewilligd. In mijn reguliere contacten met het Veiligheidsberaad en de VNG vraag ik hen de vakvereniging als gesprekspartner te betrekken bij zaken die de positie van de brandweervrijwilligers raken. Dus niet als formele organisatie, maar wel als gesprekspartner bij zaken die hen raken.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Ik ga hier even op door, hoewel ik beseft dat de heer Schinkelshoek in eerste instantie de vraag heeft gesteld. Het is echter een bekend probleem. Het gaat om het onderscheid tussen een vakvereniging en een vakbond. Als de vereniging een vakbond zou zijn, mag zij aan tafel zitten omdat zij een heel specifieke groep vrijwilligers vertegenwoordigt. Volgens mij zijn niet ontzettend veel brandweervrijwilligers lid van een vakbond. Zij zijn eerder in een soort van vakvereniging verbonden met elkaar. Die is nog veel breder dan een vakbond. Is het niet een beetje flauw om het op dat ene verschil te gooien, terwijl wij weten dat in de praktijk de vakvereniging voor veel vrijwilligers echt een stem is?

Minister **Ter Horst**: Ik wil niet flauw zijn, maar ik wil er ook geen rommeltje van maken. Als wij in Nederland hebben afgesproken dat er ondernemingsraden en vakbonden zijn en dat die de vertegenwoordigers zijn van de werknemers voor overleg met de werkgever, moeten wij er geen vakvereniging tussen zetten die het een noch het ander is. Dat zou niet reëel zijn tegenover de ondernemingsraden. Ik kom straks nog terug op de ondernemingsraden, want die behartigen de belangen van de werknemers en dus ook van de vrijwilligers. Het zou ook niet eerlijk zijn tegenover de vakbonden. Dan ontstaat er namelijk een soort van dubbele vertegenwoordiging van de vrijwilligers. Zo maken wij er echt een ratjetoe van. De vakvereniging kan door de VNG best betrokken worden bij onderwerpen die de vrijwilligers

Ter Horst

behelzen, maar zij kan niet de enige formele gesprekspartner van de VNG zijn. Of zij moet een vakbond zijn.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Dat is het vervelende, want dan wordt zij in een vorm gedrukt die zij heel bewust niet wil. Eigenlijk moet maar eens duidelijk worden hoeveel brandweervrijwilligers daadwerkelijk door ambtenarenbonden worden vertegenwoordigd. Volgens mij valt dat wel mee. Op het moment dat iemand brandweervrijwilliger wordt, wordt hij niet direct ook lid van een ambtenarenvakbond. Dat ligt helemaal niet in de lijn.

Minister **Ter Horst**: Ik voel mij niet geroepen om iedereen te verplichten om lid te worden van een bond. Dat is een vrijheid die in Nederland bestaat. Ik weet ook niet wat het helpt om te constateren dat een bepaald deel lid is van een bond. Voor heel veel beroepsgroepen geldt natuurlijk dat niet iedereen lid is van een bond.

De **voorzitter**: Ik wil een beetje doorgaan.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Ik ga heel snel, maar de argumentatie van de minister is dat er vakbonden aan tafel zitten en dat die ook brandweervrijwilligers vertegenwoordigen. Dan durf ik de stelling aan dat er waarschijnlijk bar weinig brandweervrijwilligers lid zijn van die bonden. Er is een specifieke organisatie met ontzettend veel brandweervrijwilligers in het ledenbestand die er prima over kan meepraten, maar zij kan dat niet doen omdat de vakbonden, waar die mensen geen lid van zijn, die mensen zouden vertegenwoordigen. Dat is toch wel een bijzondere redenering. Ik zeg niet dat het een verkeerde redenering is, maar wij komen er op deze manier natuurlijk niet uit.

Minister **Ter Horst**: Met alle respect voor de heer Anker, ik ga er niet over of mensen lid worden van een bond. Ik ga er ook niet over of een vakvereniging zich wil omvormen tot een bond. Dat zou wel de oplossing zijn. Ik kan echter niet een vakvereniging die niet de status van een bond heeft, de positie geven van een vakbond.

De heer **Van Raak** (SP): Socialisten moeten altijd iedereen oproepen om lid van de vakbond te worden! Dat geldt voor mij en voor de minister.

Minister **Ter Horst**: Natuurlijk.

De heer **Van Raak** (SP): Wij hebben echter met vrijwilligers te maken en dat is toch wat anders dan de vakbond. De minister kent de geschiedenis: dit zijn werknemers die zich verenigen. Vrijwilligers zijn vaak niet in ondernemingsraden en vakbonden vertegenwoordigd. Het gaat hierbij dus om een aparte groep die een eigen organisatie heeft, omdat het een aparte groep betreft. De minister hoeft de vakvereniging niet gelijk te stellen aan een vakbond, maar zij moet deze gewoon de plek geven die haar toekomt. Soms vraag ik de minister om theoretisch te zijn, maar soms vraag ik haar om praktisch te zijn. Hiervoor moet een praktische oplossing komen, omdat het niet zo mag zijn dat de brandweervrijwilligers zich niet vertegenwoordigd voelen.

De **voorzitter**: Met het oog op de klok vraag ik de minister ook om praktisch te zijn.

Minister **Ter Horst**: Ik kan niet verdergaan dan de VNG te vragen, de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers als gesprekspartner te betrekken bij zaken die de positie van de brandweervrijwilliger raken. Het probleem is dat de vakvereniging verder wil gaan dan dat, want zij willen de enige formele onderhandelaar zijn namens de brandweervrijwilligers. Dit is echter niet mogelijk.

De heer **Van Raak** (SP): Het een sluit het ander niet uit.

Minister **Ter Horst**: Jawel.

De heer **Van Raak** (SP): Ik kan mij voorstellen dat niet alleen de vrijwilligers moeten zijn vertegenwoordigd, want er zullen ook anderen zijn die kennis en kunde hebben en ook mensen vertegenwoordigen. Wij gaan hier niet de vakbondsstrijd beslissen, want zij mogen dat lekker zelf doen. Mij gaat het erom dat zo veel mogelijk vrijwilligers zich vertegenwoordigd voelen. De minister mag dat oplossen en dat is volgens mij heel gemakkelijk.

Minister **Ter Horst**: Nee. Ik los dat niet op, omdat ik daarover helemaal niet ga. Ik ben niet de gesprekspartner voor de vakvereniging; dat is de VNG. De heer Van Raak wil dat de vrijwilligers in dienst blijven bij de gemeenten en daarom is de VNG de gesprekspartner, of een ander gremium op regionaal niveau. Maar ik ben het in elk geval niet. Ik kan niet verdergaan dan de VNG dit te vragen. Ik roep de Kamer nogmaals op, van het overleg tussen werkgevers en werknemers geen potje te maken.

Voorzitter. Misschien is dit een reden om op te houden met de term "vrijwilligers". De heer Schinkelshoek zei het ook al: het gaat over parttime professionals. Met de term "vrijwilligers" wordt gesuggereerd dat het personen betreft die niet zijn opgeleid en een heel ander takenpakket hebben dan brandweerblieden. Dat is echter niet waar! De parttime professionals, die soms met "vrijwilligers" worden aangeduid, hebben dezelfde bevoegdheden als gewone brandweerblieden. Misschien wordt het tijd om hen die positie te geven, ook bij hun belangenbehartiging.

De heren Van der Staaij en Heemelaar hebben gevraagd of de speciale adviescommissie inzake brandweervrijwilligers, zoals in de regio IJsselland, een voorbeeld is voor andere regio's. Aan deze constructie kleven naast evidente voordelen ook nadelen. Dit houdt namelijk in dat de medezeggenschap gefragmenteerd plaatsvindt. In de Wet op de ondernemingsraden, de WOR, wordt bepaald dat de ondernemingsraad ook voor de brandweervrijwilligers opkomt. Alle regionale brandweerkorpsen hebben meer dan 50 mensen in dienst, waardoor de WOR daarop van toepassing is. Het zal de helderheid niet ten goede komen als een aparte commissie dit gaat doen.

De heer Schinkelshoek en mevrouw Griffith hebben gevraagd of de directeur van de GGD niet dezelfde persoon moet zijn als de directeur van de GHOR. Mevrouw Griffith heeft tevens gevraagd of de voorzitter van de veiligheidsregio als voorzitter van de GHOR meer doorzettingmacht zou moeten hebben. In zestien regio's is de functie al gecombineerd, wat inhoudt dat de directeur van de GGD ook directeur van de GHOR is. Mijn collega van VWS en ik streven ernaar om dit ook zo in de andere regio's te laten zijn. Op dit moment zijn er nog 29 GGD-regio's. Wij hebben bijna het aantal van 25

Ter Horst

bereikt en het gaat dus echt de goede kant op. Binnenkort verschijnt van de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid een rapport over de GHOR. Dit punt zal dan met de Kamer worden besproken. Ons beeld is dat het veld geen behoefte aan doorzettingsmacht heeft, maar ik wil nog eens goed nagaan wat "het veld" is. Ik denk namelijk dat de ziekenhuizen en huisartsen daaraan geen enkele behoefte hebben, maar de zielige regionale functionaris die tegen de ziekenhuizen en huisartsen moet zeggen wat zij moeten doen, heeft daar wel behoefte aan. Wij hebben in elk geval al wel goed geregeld dat de minister van VWS de voorzitter van de veiligheidsregio heeft gemandateerd om zijn bevoegdheid over te nemen in de richting van de RGF. De RGF heeft daarom al meer bevoegdheden dan vroeger. Wij komen zeker nog op dit punt terug.

De heer Van der Staaij vraagt of ik in de memorie van toelichting de afkorting GHOR wil uitschrijven. Ik zal niet verhelen wat het advies is dat ik op dit punt heb meegekregen. Dat is namelijk om dat niet te doen, omdat de GHOR al een apart begrip is geworden. Ik ben het daar niet mee eens, omdat ik helemaal gek word van al die afkortingen. Ik probeer altijd in mijn betoog de volledige naam te gebruiken. Dus dat doe ik voor de GHOR ook. Het staat voor Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen. Als we dat te lang vinden, moeten we een ander woord vinden en geen afkorting hanteren. Ik zal ervoor zorgen dat dit wordt aangepast in de memorie van toelichting. Ik heb het over het hoofd gezien en zeg dank voor de signalering. We zullen de afkorting wel gebruiken maar aangeven waar het voor staat.

De heer **Van der Staaij** (SGP): Het ging mij om de wettekst. In de wettekst wordt bij definitiebepalingen de afkorting GHOR gebruikt. In artikel 1 staat aan het eind: een organisatie als bedoeld in artikel 26, eerste lid. Als je dan artikel 26, eerste lid erbij pakt, wordt weer die afkorting genoemd en die wordt op geen enkele manier verklaard. De wijziging van de definitiebepaling van de wet vind ik eigenlijk nog belangrijker dan in de memorie van toelichting.

Minister **Ter Horst**: Ik ben het met u eens. Wij zullen ervoor zorgen dat duidelijk wordt gemaakt waar GHOR voor staat. Nogmaals, als dat een te lang woord is, gaan wij zoeken naar een ander woord dat goed de lading dekt, maar geen afkorting.

De **voorzitter**: Dit betekent dat u op dit punt eigenlijk een nota van wijziging toezegt.

Minister **Ter Horst**: Is dat zo?

De **voorzitter**: Als het in de wettekst staat wel.

Minister **Ter Horst**: Mijnheer Van der Staaij, wij zullen, als het mag van de voorzitter, buiten de vergadering nog even overleg hebben waar wij dat moeten doen en hoe wij dat zo snel mogelijk kunnen doen. Ik denk niet dat het afhangt van de instemming of een gebrek aan instemming van de Kamer, maar je weet het maar nooit.

De heer Heemelaar vraagt of wethouders, veiligheidsbesturen en GGD's niet samen in een bestuur kunnen. Daar heb ik al antwoord op gegeven, namelijk dat er

goede constructies zijn waarbij ook de wethouders hun positie houden in de richting van de GGD.

De heer Heemelaar stelde dat in verband met territoriale congruentie met de veiligheidsregio's een aantal GGD's gedwongen worden te fuseren, met alle risico's die dat kan hebben voor de taakuitvoering van de GGD. Hij vraagt of het niet beter is de ruimte te laten aan gemeenten om dat zelf te organiseren. Ik begrijp deze opvatting, maar ik ben het niet met de heer Heemelaar eens. Het heeft zo lang geduurd voordat de GGD's bereid waren om samen te gaan. Ik ben dolblij dat vanaf 2003 tot nu dat aantal van 63 terug is gebracht naar 29. Het is echt zaak dat de laatste GGD's ook beslissen om op het niveau van de veiligheidsregio's één GGD te hebben. Dat werkt heel goed, het werkt efficiënter en er is minder bestuurlijke drukte. Dus in allerlei opzichten is dat goed. Ik heb van geen enkele GGD die is gaan samenwerken of die gefuseerd is gehoord dat dit de dienstverlening in gevaar heeft gebracht.

De heer Van der Staaij vraagt waarom de directeur GHOR niet genoemd wordt als partner maar bijvoorbeeld het waterschap wel. Daar is een heel simpele reden voor: die wordt niet genoemd omdat hij deel uitmaakt van de veiligheidsregio's. Dus hij is geen partner maar deelnemer.

Gevraagd is hoe wordt geborgd dat de samenwerking in de meldkamer wordt veiliggesteld als er nieuwe ambulancediensten komen. De heer Anker vreest dat het eisenpakket van de witte kolom in de weg kan staan van een geïntegreerde meldkamer. Dit is een boeiende discussie in Nederland waar we nog uren over kunnen praten, maar dat gaan we niet doen. Deze minister is voorstander van een gecolokkeerde meldkamer. Dat betekent dat er één meldkamer is voor brandweer, politie en de ambulancedienst op één plek, maar deze minister is ook voorstander van de geïntegreerde meldkamer. Dat betekent dat de diensten niet alleen maar in één gebouw zitten, maar ook daadwerkelijk samenwerken. Er zitten echter allerlei haken en ogen aan, die wij nu niet met elkaar hoeven te delen. In ieder geval is er een heel interessante mogelijkheid voor de veiligheidsregio's, namelijk dat zij eisen kunnen stellen op het moment dat zij contracten afsluiten met ambulancevervoerders. Zij kunnen ook de eis stellen dat de ambulancevervoerder onderdeel gaat uitmaken van een echt geïntegreerde meldkamer. De bal ligt in feite bij de veiligheidsregio's zelf.

De heer **Van Raak** (SP): Iets breder nog, want wij hebben hier een Wet veiligheidsregio's en er is ook een Wet ambulancezorg. Die aanbesteding, die colokatie, die mooie samenwerking, dit alles staat op losse schroeven als we de ambulance weer moeten aanbesteden en er voortdurend nieuwe mensen komen, nieuwe gezichten, nieuwe uitgangspunten en nieuwe bedrijven. Hoe gaat de minister het regelen met haar collega van Volksgezondheid dat de Wet ambulancezorg zo wordt aangepast dat de uitbesteding eruit gaat voor de veiligheid van Nederland?

Minister **Ter Horst**: Ook over de positie van de ambulancezorg is uitgebreid gesproken. Ik hoop dat de heer Van Raak het niet erg vindt dat ik die discussie aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport laat. Ik geef hem aan, dat is het mooie, dat de veiligheidsregio in het contract dat die moet sluiten met de ambulance-

Ter Horst

dienst – dat dit moet gebeuren zou je weer als een voordeel kunnen zien – de eis kan stellen dat de ambulancedienst onderdeel vormt van een geïntegreerde meldkamer.

De heer **Van Raak** (SP): “Kan” is niet genoeg. Bij de behandeling van het voorstel voor de Wet op de ambulancezorg zal minister Klink verwijzen naar deze minister. Nu verwijst deze minister naar minister Klink. Zo gaan wij het niet doen, want dan moeten wij hen allebei hierheen halen en moeten wij twee wetsvoorstellen tegelijk behandelen. Volgens mij passen die wetsvoorstellen niet bij elkaar. In deze wet gaan wij regelen dat er zekerheid, duidelijkheid en samenwerking komen. In de Wet op de ambulancezorg, met die aanbesteding, gaan wij onduidelijkheid, onzekerheid organiseren en de samenwerking moeilijker maken. De regering moet met één verhaal komen. Gaan wij Nederland veilig maken of gaan wij Nederland uitbesteden?

Minister **Ter Horst**: Dat verhaal is wel duidelijk. Wij gaan Nederland veilig maken, maar de heer Van Raak verzet zich tegen het feit dat de ambulancezorg wordt aanbesteed. Dat past helemaal in het betoog dat hij ook over andere takken van sport houdt. Dat begrijp ik. Nogmaals, de heer Van Raak is daarin heel consistent. Maar dit is niet een discussie die hij nu met mij over dit wetsvoorstel moet voeren. Die discussie moet hij echt met minister Klink voeren. Ik denk niet dat de hele Kamer daarover hetzelfde denkt, dus dit is een heel interessante discussie die de Kamer onderling zal moeten voeren naar aanleiding van het voorstel voor de Wet op de ambulancezorg.

De heer **Van Raak** (SP): Ik zag dat meerdere Kamerfracties daarmee moeite hebben. Het is niet een mening, het is goede wetten maken. Volgens mij bijten deze wetsvoorstellen elkaar. Dit moet de minister misschien in tweede termijn nog eens rustig bekijken of misschien moeten wij de stemming over dit wetsvoorstel maar even uitstellen. Ik wil van de minister weten of haar voorstel voor de Wet op de veiligheidsregio's het voorstel voor de Wet op de ambulancezorg van minister Klink bijt wat de aanbesteding betreft.

Minister **Ter Horst**: Nee. Welke positie je de ambulancezorg ook geeft, er zullen altijd door het bestuur van de veiligheidsregio afspraken moeten worden gemaakt met de ambulancezorg. Binnen die afspraken, of dit is in de vorm van een aanbesteding of van een dienstverleningsovereenkomst, kunnen afspraken worden gemaakt over de deelname aan de geïntegreerde meldkamer. Wat er staat in het voorstel voor de Wet op de ambulancezorg, voor zover ik dat letterlijk ken, en wat er in dit wetsvoorstel staat, is niet strijdig met elkaar. Als de heer Van Raak van mening is dat er een strijdigheid in zit, dan hoor ik dat graag van hem, maar zoals hij het nu heeft verwoord, is dit niet het geval.

De **voorzitter**: U zei zelf: heel kort, mijnheer Van Raak. Kijk hoe kort het kan.

De heer **Van Raak** (SP): Moet dat “kunnen” dan geen “moeten” zijn? De minister wil geen minimumeisen

stellen, maar dat is hier, in naam van de veiligheid wel belangrijk. Wij kunnen. Ja, er kan zo veel.

De **voorzitter**: Dat was uw eerste vraag.

De heer **Van Raak** (SP): Aanbestedingen hebben mij geleerd dat dit in de praktijk heel anders uitwerkt. Moeten wij in dit wetsvoorstel dan niet die eisen voor de veiligheid van Nederland vaststellen?

Minister **Ter Horst**: Ik begrijp wat de heer Van Raak zegt. Ik zou daartegen geen bezwaar hebben als die geïntegreerde meldkamer de oplossing van alle kwalen is. Ik weet niet of de heer Van Raak wel eens in meldkamers komt en met besturen spreekt over een geïntegreerde meldkamer. Zij zeggen: wij willen dat wel, maar dat kan helemaal niet. Voorzitter, het spijt mij, maar ik moet er toch even iets dieper op ingaan.

Wil je een geïntegreerde meldkamer hebben, dan betekent dit dat rood, wit en blauw voor elkaar de hulpvragen kunnen beantwoorden. Dat betekent dus dat je moet beschikken over zogenaamde grijze centralisten. Dat zijn mensen die de telefoon aannemen en ongeacht of het gaat over een brand, een ongeval of criminaliteit in staat moeten zijn om de vragen te beantwoorden. Mij wordt verzekerd dat het onmogelijk is om mensen zo op te leiden dat zij dat kunnen. Dat is mijn probleem. Ik ben voor zoveel mogelijk integratie van die meldkamer. Alleen met elkaar in een gebouw zitten met schotten tussen rood, wit en blauw, vind ik persoonlijk idioot. Maar bij wet vastleggen dat er een geïntegreerde meldkamer moet komen, terwijl dit soort vrij principiële bezwaren worden genoemd, dat durf ik niet aan.

Ik kom op het kazernespreidingsmodel. Een aantal Kamerleden heeft opgemerkt dat er één door de overheid opgesteld model moet komen aan de hand van getoetste criteria. Ik verwacht niet dat dit het geval zou moeten zijn. De bestaande spreidingsmodellen zijn een hulpmiddel voor het bestuur bij de inrichting van de brandweerzorg. Het veld – het Veiligheidsberaad – is echter verantwoordelijk voor de keuze van dat model. De uitkomsten moeten niet altijd verschillend zijn, maar er zijn ook geen aanwijzingen dat dit ook altijd het geval zal zijn. Beide methodieken zijn immers gebaseerd op dezelfde uitgangspunten, namelijk het redden van levens en het voorkomen van schade. Ik zeg toe dat ik de suggestie van het RIVM met een model voor een dergelijke inrichting, met een positief advies aan het Veiligheidsberaad zal voorleggen. Ik zal met andere woorden het Veiligheidsberaad stimuleren om het model dat het RIVM heeft bedacht, over te nemen.

Baarle-Nassau en Baarle-Hertog hebben een gemeenschappelijke brandweer. Er is een afspraak dat die ook na de totstandkoming van de veiligheidsregio mag blijven bestaan. De heer Schinkelshoek heeft gevraagd of ik daar problemen mee heb. Ik kan hem melden dat ik vorig jaar na overleg met mijn Belgische collega aan de commissaris van de Koningin heb gevraagd om samen met haar collega, de gouverneur van Antwerpen, advies uit te brengen. Zij kwamen tot een eensluidend advies waarvan de kern is: gebruikmaken van een kazerne, materieel formeren voor een korps, een samenwerkingsverband waarbij de Nederlandse medewerkers in dienst van de regio treden en de Belgische medewerkers een aparte sectie binnen het korps vormen, een uniforme benoemingsprocedure en een eenhoofdige leiding.

Ter Horst

Daarmee wordt voldaan aan de in ontwikkeling zijnde wetgeving aan beide zijden van de grens. Dit is een mooi voorbeeld van samenwerking.

Er is gevraagd hoe de minister het proces van kwaliteitsverbetering in de veiligheidsregio volgt. Ik heb al gezegd dat de Inspectie Openbare Orde dit doet. Binnenkort zal ik de tussenrapportage Radar – dit staat voor Rampenbestrijdingsdoorlichtingsarrangement – met de Kamer bespreken.

Ik ben uiteraard bereid om de wet te evalueren, maar een van de leden heeft gevraagd om een evaluatie na twee jaar. Ik vraag u om ons dat niet aan te doen. Dan is er nog niet eens een beleidscyclus doorlopen. De uitvoering van de wet wordt dan al geëvalueerd voordat de beleidscyclus is afgerond. Ik vraag de heer Van Raak met klem om dit niet doen. Ik ben bereid om over vier jaar, dus in 2013 maar misschien kan het ook al in 2012, een tussentijdse evaluatie te laten verrichten als aanzet voor een verdergaande evaluatie op enig moment. Naar mijn mening hoeft dit niet in de wet te worden vastgelegd. Daarom ben ik ook geen voorstander van een vaste evaluatiebepaling in die wet. Ik ben echter uiteraard bereid om tot een evaluatie te komen.

De heer **Van Raak** (SP): Soms moet je je zegeningen tellen. Het was nooit, ik vroeg om een evaluatie na twee jaar en het wordt vier jaar. Daar ben ik heel blij mee.

Minister **Ter Horst**: Goed zo, wat een pragmatisme.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Ik mis het antwoord op de vraag of de minister van Binnenlandse Zaken zichzelf ook een rol heeft toebedacht bij wat ik maar gemakshalve nationale rampen noem, in navolging van het recente advies aan het kabinet van de Taskforce overstromingen.

Minister **Ter Horst**: Wij proberen er met elkaar voor te zorgen dat er in Nederland op regionaal niveau eenhoofdig gezag is. De heer Schinkelshoek vraagt terecht hoe dit op nationaal niveau zit. Ik spreek met mijn collega's over de mogelijkheid van een eenhoofdig gezag, althans het equivalent daarvan, op landelijk niveau. Daarbij staan mij twee punten voor ogen. Wij kennen een zogenaamd ministerieel beleidsteam. Dit is eigenlijk een wat vreemde benaming; het zou eigenlijk ministerieel crisisteam moeten heten. In dit team komen de ministers bij elkaar die bij een ramp of crisis zijn betrokken. Het probleem is alleen dat dit team geen beslissingsbevoegdheid heeft; die is in handen van de ministerraad. Ik zal de collega's voorstellen om ervoor te zorgen dat het ministeriële beleidsteam beslissingsbevoegdheid krijgt. Bij een ramp of een crisis moet je soms snel kunnen werken.

In de tweede plaats heeft de voorzitter van het ministerieel beleidsteam, de minister van Binnenlandse Zaken, een coördinerende rol. Ik heb al gezegd dat het in tijden van crisis idioot is als je coördineert. Ik vind dat die rol moet worden verstevigd en dat de voorzitter van het ministeriële beleidsteam, als de leden van het ministeriële beleidsteam er niet uitkomen, de mogelijkheid moet krijgen om met zijn hamer te slaan en, alles gehoord hebbende, te zeggen: zo gaan we het doen. Of dit de minister van Binnenlandse Zaken moet zijn of de minister-president, interesseert mij helemaal niets.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Die inzet lijkt mij prima. Kunt u de Kamer op de hoogte houden van de uitkomsten van uw pogingen om dit in goede banen te leiden?

Minister **Ter Horst**: Ja: het gaat langzaam, maar gestaag. Zal ik het zo samenvatten?

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Kunnen we een datum afspreken?

Minister **Ter Horst**: De gesprekken met de collega's zijn gevoerd. Ik kan niet zeggen dat het enthousiasme erg groot is, want elke minister wil graag zijn eigen ramp; en dat geldt niet alleen voor ministers, maar ook voor anderen. Ik weet dus niet hoe het beraad hierover in de ministerraad zal uitpakken, maar ik ben nog weinig optimistisch.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Zullen we dan afspreken dat u rond of op Prinsjesdag de Kamer informeert over de stand van zaken?

Minister **Ter Horst**: Dat moet daarvoor zelfs kunnen: ik zal proberen om dit vóór de zomer te doen.

De heer **Van Raak** (SP): Voorzitter. Ik wil graag wat moties voorkomen. Ik vroeg naar de berekeningsmethoden van de opkomsttijd van de brandweer. Nu worden minimaal twee methoden gebruikt, maar kunnen we niet naar één methode? Ik had de minister in overweging gegeven om aan te sluiten bij de methode die de RIVM voorschrijft voor de ambulancezorg, maar mij gaat het erom dat we één methode krijgen in plaats van de huidige twee. Ook hebben we zes in plaats van één ICT-systeem in de veiligheidsregio's. We zijn bezig met de politie en het blijkt een heel gedoe om ervoor te zorgen dat ze daar allemaal met dezelfde spullen gaan werken, maar nu werkt men in de veiligheidsregio's met zes verschillende systemen. Dat gaat natuurlijk nooit goed en straks wordt het weer een hoop gedoe om alles recht te breien. Kunnen we het dan niet beter nu goed regelen?

Minister **Ter Horst**: Ik neem het de Kamer helemaal niet kwalijk als zij niet elke letter die ik uitspreek, hoort, maar ik was al ingegaan op het model van de RIVM: ik heb namelijk gezegd dat ik dit model met een positief advies zal voorleggen aan het Veiligheidsberaad. Verder ben ik blij met de opvatting van de heer Van Raak dat niet elke regio haar eigen ICT regelt, maar dat die bovenregionaal of zelfs landelijk wordt geregeld. Het Veiligheidsberaad, dus de voorzitters van de veiligheidsregio's, is nu al bezig met een eenvormig systeem voor ICT en vergelijkbare zaken; dit om te voorkomen dat achteraf blijkt dat iedereen zijn eigen systeem heeft en er weer één systeem moet worden gemaakt.

Ik kom bij de bespreking van de amendementen. In het amendement van de heer Van Bochove op stuk nr. 12 wordt voorgesteld om de AMvB op grond van een aantal artikelen te onderwerpen aan een voorhangprocedure. Ik kan hier een lang antwoord op geven, maar wil de Kamer vragen om alleen maar om voorhangprocedures te vragen bij nieuwe onderwerpen. Bij zaken die al via een andersoortige wetgeving worden geregeld en die een automatische doorwerking hebben op deze wetgeving, verzoek ik de Kamer om níét om een

Ter Horst

voorhangprocedure te vragen. Over de regio-indeling hebben we net een debatje gevoerd. Ik vermoed dat mijn bewijsvoering niet helemaal conclusief was, dus ik begrijp het als de Kamer op dit punt wil persisteren; de term "onnodig" is dan eigenlijk niet van toepassing.

De heer **Schinkelshoek** (CDA): Misschien kan de minister de tekst die zij voor zich heeft nog even in een notaatje zetten en naar de Kamer sturen, voordat de Kamer gaat stemmen? De Kamer kan hier dan nog even naar kijken. Mijn eerste indruk was wel dat de uitleg van de minister iets te beperkt was. Ik wil hier nog even over spreken met de mede-indieners, om de zaken die wij in het verleden voorgehangen wilden hebben voor de toekomst veilig te stellen. Daarom heb ik behoefte aan de argumentatie van de minister.

Minister **Ter Horst**: In de schorsing krijgt u een overzichtje.

Voorzitter. Het amendement op stuk nr. 13 van de heer Van Raak beoogt de voorzitter na afloop van een ramp of crisis in alle betrokken gemeenteraden mondelinge inlichtingen over zijn besluiten te laten verstrekken. De verslaglegging daarvan zou naar de commissaris van de Koningin moeten gaan en vervolgens naar de minister van BZK. Ik laat het oordeel over dit amendement aan de Kamer. Het is een goede manier om de betrokkenheid van de gemeenteraden te verbeteren. Ik wil er wel voor waken dat de voorzitter van de veiligheidsregio alle gemeenten moet bezoeken. Dat zou een wel heel grote werkdruk opleveren en dat zou ik hem niet aan willen doen.

De heer **Van Raak** (SP): Ik bedank de minister voor de sympathie waarmee zij dit amendement bejegent. Ik wil een misverstand uit de wereld helpen. Het gaat om een amendement op artikel 34, waarin staat dat die gesprekken worden gehouden als deel van de evaluatie van de ramp. Zij vinden dus na de ramp plaats. Het is namelijk niet mijn bedoeling dat de voorzitter om de haverklap alle gemeenten moet aflopen. Als er onvrede is in een gemeenteraad over de gang van zaken, moet de gemeenteraad zich natuurlijk wel kunnen wenden tot de voorzitter. Het is vervolgens aan hem of haar om te bepalen of een gesprek nuttig en nodig is. Het amendement regelt dat een gesprek met de voorzitter van de veiligheidsregio in ieder geval na een ramp moet plaatsvinden.

Minister **Ter Horst**: Dit lijkt te helpen, maar doet het niet. De voorzitter van de veiligheidsregio moet alleen verantwoording afleggen na een ramp. U suggereert dat het een beperking is, maar het is geen beperking.

"In alle gevallen dat de voorzitter is opgetreden" heeft alleen maar betrekking op een ramp of een crisis. Volgens het amendement moet hij in een dergelijk geval alle gemeenteraden bezoeken. Dat kunnen er een heleboel zijn, want er zijn regio's met 26 gemeenten. Hij zou dan zelfs gemeenteraden, die daaraan geen enkele behoefte hebben, mondeling moeten toelichten wat hij heeft gedaan. Ik vind dat wat ver gaan.

De heer **Van Raak** (SP): Dat is een misverstand. Volgens het amendement moet de voorzitter van de veiligheidsregio na afloop van de ramp mondelinge toelichting geven als de gemeenteraad hem daarom verzoekt. De

voorzitter hoeft na een ramp dus niet alle gemeenteraden af te gaan. Er staat namelijk: indien de desbetreffende raad daarom verzoekt. Als niemand met zo'n verzoek komt, kan hij lekker thuisblijven.

Minister **Ter Horst**: In dat geval heb ik zelfs geen bezwaar tegen uw amendement. Ik was bang dat het in alle gevallen zou moeten gebeuren.

Voorzitter. De heer Van Raak en de heer Anker hebben op de stukken nrs. 14 en 19 amendementen ingediend waarin zij regelen dat besturen van veiligheidsregio's verplicht worden om vrijwilligers en brandweervrijwilligers te betrekken bij besluiten die hen raken. Hierop ben ik al uitgebreid ingegaan. Het zal dan ook duidelijk zijn dat ik van mening ben dat deze amendementen overbodig zijn. Ik ontraad ze dan ook. De Wet op de ondernemingsraad voorziet namelijk in de verplichting om medewerkers te betrekken bij besluiten die hen raken. De Wet op de ondernemingsraden gaat voor alle veiligheidsregio's gelden.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Ik ben mij daarvan bewust. Toen ik het amendement maakte, heb ik mij dan ook vergewist van de inhoud van de Wet op de ondernemingsraden. Het is echter een gegroeide praktijk dat juist organisaties die gebruikmaken van vrijwilligers, bijvoorbeeld goededoelenorganisaties, naast de ondernemingsraad voor het vaste personeel ook een vertegenwoordiging hebben voor hun vrijwilligers. In de veiligheidssector zijn heel veel vrijwilligers aan het werk: vrijwillige politie, vrijwillige brandweer en vrijwillige EHBO'ers. Het amendement lijkt mij daarom een goede aanvulling.

Minister **Ter Horst**: Dat ben ik niet met u eens. Ik ben zelden streng tegen de Kamer, maar ik wil dit amendement toch echt ontraden want wij maken er anders een rommeltje van. De Wet op de ondernemingsraden verplicht werkgevers om overleg te hebben met alle medewerkers. De term "vrijwilliger" is niet echt van toepassing op de brandweervrijwilligers, maar zelfs bij "echte" vrijwilligers zijn werkgevers verplicht om met hen te overleggen. Bij de politie werken ook vrijwilligers en ook die vallen gewoon onder de Wet op de ondernemingsraden. Elke werkgever die deze verplichting niet nakomt, moet op zijn vestje worden gespuugd. Maar dat is wat anders dan dat wij in de wet een andere constructie opnemen. Sterker nog: als wij dat doen, zou dat voor werkgevers reden kunnen zijn om zich te onttrekken aan de Wet op de ondernemingsraden. En dat zouden wij toch niet willen, mijnheer Van Raak?

De heer **Van Raak** (SP): Het is een aanvulling en een verduidelijking op de Wet op de ondernemingsraden, in die zin dat het gaat om een groep die niet of niet afdoende wordt vertegenwoordigd door de ondernemingsraden, omdat het geen werknemers betreft. Dat is een verschil van mening, want de minister beschouwt ze als werknemer en ik beschouw ze als vrijwilliger. Zij zijn veel meer vrijwilliger dan werknemer. Sterker nog, zij zijn vrijwilliger.

Minister **Ter Horst**: Nee hoor, er kan geen enkele onduidelijkheid over bestaan dat de vrijwilligers bij de brandweer gewoon onder de Wet op de ondernemingsraden vallen. Elke veiligheidsregio zal overleg moeten

Ter Horst

hebben met de ondernemingsraad. Ook de belangen van de parttime professionals zullen daarbij worden betrokken.

De heer **Van Raak** (SP): Het is van tweeën een. Als je het in deze wet regelt, verduidelijk je de wet en is er dus niets aan de hand, want dan is het niet strijdig met de Wet op de ondernemingsraden. De minister zegt echter dat zij de aanneming van deze amendementen ten zeerste ontraadt omdat wij er een rommeltje van maken.

Minister **Ter Horst**: Ze zijn overbodig.

De heer **Van Raak** (SP): Dan lijkt het mij heel goed om de zaken ook in deze wet duidelijk te regelen. Hier, op deze manier en in deze wet, worden de zaken duidelijker geregeld dan alleen maar met een impliciete verwijzing naar de Wet op de ondernemingsraden.

Minister **Ter Horst**: Dat vind ik niet. Volgens mij verwijst u namelijk niet naar de Wet op de ondernemingsraden. De Wet op de ondernemingsraden is klip-en-klaar. Er is ook nog een mogelijkheid in de wet om bijzondere groepen, bijvoorbeeld vrijwilligers, aparte zetels toe te kennen in de ondernemingsraad. Zelfs dat is dus mogelijk. Ik ben er echt absoluut op tegen, want de amendementen zijn overbodig. Zij zijn echt niet nodig. Als u het wel gaat regelen, regelt u iets bovenop de Wet op de ondernemingsraden. Als u de aandacht wilt vestigen op het feit dat alle veiligheidsregio's hun verantwoordelijkheden uitoefenen, als u ervoor wilt zorgen dat de werkgevers ook op basis van de Wet op de ondernemingsraden de belangen van de werknemers via de ondernemingsraad behartigen en als u daartoe een oproep wilt doen, vind ik dat prima. Voor mijn part kunt u ook nog een oproep doen om van genoemde mogelijkheid in artikel 9, lid 4, van de Wet op de ondernemingsraden gebruik te maken om bijzondere groepen zoals vrijwilligers aparte zetels toe te kennen. Daartoe zou u de veiligheidsregio's kunnen oproepen. Als u een motie in die richting aanneemt, ben ik bereid om dit punt neer te leggen bij de besturen van de veiligheidsregio's. Een amendement op een wet in aanvulling op een andere wet geeft echter alleen maar onduidelijkheid.

Voorzitter. Ik kom bij het amendement-Anker op stuk nr. 16. De heer Anker wil – ik zeg het even staccato – driejaarlijkse kostenevaluaties, vijfjaarlijkse visitatie door visitatiecommissies, het vergelijken met kostengegevens van andere veiligheidsregio's, het toezenden van de resultaten aan de minister, het openbaar maken van het standpunt van het bestuur van de veiligheidsregio over de evaluatie en het bij AMvB nadere regels stellen ten behoeve van onderlinge vergelijkbaarheid van de evaluatie en visitaties. Ik heb al tegen de Kamer gezegd dat ik niet tegen een evaluatie ben. Ik moet eerlijk zeggen dat ik niet zo vreselijk enthousiast ben over de visitaties. Wij kennen de visitaties bij de politie, maar ik ben meer voor een onafhankelijke beoordeling dan voor een beoordeling van elkaar. Ik laat het oordeel over dit amendement aan de Kamer, maar zeg nogmaals dat ik zelf niet erg enthousiast ben om het op deze manier te doen. Nu ik een evaluatie heb toegezegd, zou ik u willen vragen om de andere zaken die u van belang vindt in de vorm van een motie voor te leggen, zodat het Veiligheidsberaad er zelf zijn invulling aan kan geven. Ik

ben er geen voorstander van om zaken zoals kostenvergelijkingen en visitaties in de wet te regelen.

De heer **Anker** (ChristenUnie): Wij hebben dit amendement ingediend op een moment dat wij het nog niet over een evaluatie hadden. Op dit moment kunnen wij nog niet overzien hoe die evaluatie er precies uitziet. Als het een evaluatie is over het stelsel van veiligheidsregio's, kan dat bar interessant zijn. Het gaat er nu echter om dat de individuele veiligheidsregio's om zich heen kijken en op die manier hun kostenbewustzijn en efficiëntiebewustzijn een beetje ontwikkelen, doordat zij zien wat goed werkt en wat niet. Daarvoor is het bedoeld, niet voor de alomvattende vergelijking die misschien in een evaluatie zou zitten.

Minister **Ter Horst**: Ik hoop dat u het met mij eens bent dat er verschil is tussen iets verplicht vastleggen in een wet en zorgen dat het gebeurt of stimuleren dat het gebeurt. Ik wil toezeggen dat ik een rol kan of zal spelen in de kostenevaluatie, dus dat wij na een aantal jaar kijken hoe het zich tot elkaar verhoudt en of de een het beter en goedkoper doet dan de ander. Dat zouden wij ook aan de inspectie kunnen meegeven. Al die inspectierapporten worden openbaar gemaakt, zodat de veiligheidsregio's van elkaar kunnen leren. Ik vind echter dat het heel ver gaat om in de wettekst op te nemen dat er een verplichte driejaarlijkse kostenevaluatie moet worden uitgevoerd. Ik vind dat wij dan ook heel ver treden in de bevoegdheid van – in dit geval – de veiligheidsregio's. Ik ontraad dan ook de aanneming van dit amendement.

Het amendement-Anker op stuk nr. 17 strekt ertoe om in artikel 16, derde lid, de zinsnede "Met de daarvoor in aanmerking komende" te vervangen door: "Met in ieder geval de daarvoor in aanmerking komende". De bedoeling van die verruiming is, ruimte te scheppen voor de betrokkenheid van onder anderen de Vakvereniging Brandweervrijwilligers. Soms lijkt een woordje van weinig belang te zijn. Het desbetreffende woord is in dit geval wel van belang, maar desondanks heb ik geen bezwaar tegen het amendement.

Mevrouw Kuiken heeft een amendement ingediend ter vervanging van dat op stuk nr. 15. Ik dank haar daarvoor, omdat er een probleempje zou kunnen ontstaan met het amendement op stuk nr. 15. Tegen het amendement op stuk nr. 18, zoals het nu is geformuleerd, heb ik geen bezwaar.

Ik hoop dat ik daarmee alle vragen heb beantwoord.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

□

De **voorzitter**: Ik had het voornemen om de tweede termijn onmiddellijk hier achteraan te doen, maar dat doen wij niet, gelet op de tijd. Ik schors de vergadering tot vijf voor twee. Dan is er eerst een regeling van werkzaamheden en om twee uur gaan wij met dit debat verder. Wij hebben ruimte genomen voor ruime interrupties, dus ik denk dat de tweede termijn kort kan zijn.

Mevrouw **Griffith** (VVD): Voorzitter. Ik heb nog op mijn bordje liggen het amendement op stuk nr. 19 en het amendement op stuk nr. 20. Dat is belangrijk, omdat

Voorzitter

wordt voorgesteld om het veiligheidsberaad in de wet op te nemen en te verankeren.

De **voorzitter**: Het amendement op stuk nr. 19 is behandeld.

Minister **Ter Horst**: Het amendement over het veiligheidsberaad is het amendement op stuk nr. 18 geworden, en daarvan heb ik gezegd dat ik er geen bezwaar tegen heb.

De **voorzitter**: Het amendement op stuk nr. 18 is dat op stuk nr. 20 geworden, en is behandeld. Het amendement op stuk nr. 19 is wel degelijk ook behandeld.

De vergadering wordt van 13.15 uur tot 13.55 uur geschorst.

De **voorzitter**: Op de tafel van de griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, donderdag a.s. ook te stemmen over de moties ingediend bij het notaoverleg over het ontwerp Landelijk afvalbeheerplan en het notaoverleg over de Structuurvisie Randstad 2040, beide van 20 april jongstleden.

Ingevolge artikel 22 van het Reglement van Orde benoem ik in de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten het lid Kant tot lid.

Ik deel aan de Kamer mee dat de vaste commissie voor Economische Zaken het lid Timmer tot haar voorzitter heeft gekozen.

Aangezien voor de stukken 31882 (R1878); 31886, nr. 1; 31885, nr. 1; 24493 (R1557), nr. 35, de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Ik deel mee dat een groot aantal stukken van de stand der werkzaamheden zal worden afgevoerd. Het betreft de stukken: 19637, nr. 1240; 20487, nr. 32; 21109, nr. 189; 21109, nr. 190; 21501-02, nr. 880; 21501-08, nr. 296; 21501-08, nr. 297; 21501-08, nr. 298; 21501-08, nr. 299; 21501-31, nr. 161; 21501-31, nr. 165; 22026, nr. 284; 22026, nr. 285; 22026, nr. 288; 22112, nr. 662; 22112, nr. 745; 22112, nr. 749; 22112, nr. 766; 22112, nr. 768; 22112, nr. 774; 22112, nr. 782; 22112, nr. 789; 22112, nr. 791; 22112, nr. 799; 22112, nr. 800; 22112, nr. 804; 22112, nr. 813; 23645, nr. 221; 24587, nr. 305; 24587, nr. 306; 24587, nr. 308; 24587, nr. 318; 24804, nr. 55; 24804, nr. 58; 25223, nr. 4; 25847, nr. 54; 25847, nr. 60; 26488, nr. 135; 26488, nr. 141; 26642, nr. 111; 26959, nr. 127; 26959, nr. 128; 26959, nr. 129; 26959, nr. 130; 27295, nr. 126; 27451, nr. 102; 27451, nr. 105; 27451, nr. 97; 27451, nr. 99; 27562, nr. 21; 28286, nr. 221; 28331, nr. 20; 28385, nr. 120; 28385, nr. 121; 28665, nr. 100; 28676, nr. 61; 28676, nr. 65; 28676, nr. 66; 28676, nr. 76; 28737, nr. 17; 28737, nr. 18; 28989, nr. 94; 29383, nr. 122; 29398, nr. 120; 29398, nr. 121; 29407, nr. 95; 29515, nr. 284; 29521, nr. 71; 29521, nr. 85; 29576, nr. 46; 29576, nr. 70; 29628, nr. 116; 29665, nr. 100; 29665, nr. 101; 29665, nr. 103; 29665, nr. 104; 29665, nr. 105; 29665, nr. 106; 29665, nr. 107; 29665, nr. 108;

29665, nr. 109; 29665, nr. 113; 29665, nr. 115; 29665, nr. 117; 29665, nr. 119; 29665, nr. 136; 29665, nr. 85; 29665, nr. 86; 29665, nr. 96; 29665, nr. 98; 29683, nr. 11; 29683, nr. 16; 29683, nr. 22; 29684, nr. 72; 29693, nr. 15; 29842, nr. 37; 29893, nr. 76; 29893, nr. 78; 29984, nr. 163; 29984, nr. 164; 29984, nr. 166; 29984, nr. 168; 30176, nr. 20; 30481, nr. 4; 30561, nr. 14; 30573, nr. 11; 30573, nr. 34; 30597, nr. 30; 30599, nr. 22; 30654, nr. 58; 30654, nr. 59; 30654, nr. 61; 30654, nr. 62; 30800-XIV, nr. 98; 30825, nr. 15; 30825, nr. 16; 30952, nr. 24; 31001, nr. 64; 31015, nr. 34; 31031, nr. 22; 31031, nr. 23; 31143, nr. 25; 31143, nr. 31; 31143, nr. 32; 31143, nr. 33; 31143, nr. 34; 31143, nr. 35; 31143, nr. 37; 31143, nr. 38; 31200-X, nr. 125; 31200-XII, nr. 88; 31200-XII, nr. 99; 31200-XIV, nr. 213; 31200-XIV, nr. 233; 31202, nr. 25; 31209, nr. 60; 31209, nr. 63; 31209, nr. 66; 31209, nr. 67; 31209, nr. 73; 31232, nr. 16; 31232, nr. 17; 31239, nr. 42; 31239, nr. 43; 31250, nr. 53; 31253, nr. 1; 31253, nr. 4; 31253, nr. 5; 31253, nr. 7; 31268, nr. 11; 31305, nr. 65; 31305, nr. 69; 31305, nr. 71; 31305, nr. 72; 31305, nr. 76; 31305, nr. 78; 31305, nr. 83; 31305, nr. 87; 31308, nr. 5; 31322, nr. 54; 31322, nr. 55; 31324 (R1844), nr. 21; 31371, nr. 79; 31371, nr. 93; 31371, nr. 97; 31379, nr. 9; 31419, nr. 16; 31450, nr. 7; 31492, nr. 8; 31521, nr. 15; 31529, nr. 3; 31570, nr. 10; 31581, nr. 4; 31700-A, nr. 13; 31700-A, nr. 72; 31700-A, nr. 74; 31700-A, nr. 77; 31700-A, nr. 79; 31700-A, nr. 80; 31700-IV, nr. 29; 31700-V, nr. 79; 31700-VII, nr. 61; 31700-VII, nr. 70; 31700-X, nr. 10; 31700-X, nr. 86; 31700-X, nr. 87; 31700-X, nr. 88; 31700-X, nr. 89; 31700-XI, nr. 69; 31700-XII, nr. 55; 31700-XIV, nr. 68; 31700-XVII, nr. 38; 31704, nr. 81; 31732; 31757, nr. 1; 31757, nr. 2; 31772, nr. 7; 31781, nr. 4; 31787, nr. 1; 31793, nr. 4; 31793, nr. 6; 31847, nr. 1; 31861; 2008Z01238; 2008Z01419; 2008Z05832; 2008Z07471; 2008Z08142; 2009Z01483; 2009Z01558; 2009Z02112; 2009Z02263; 2009Z02457; 2009Z02462; 2009Z02479; 2009Z02529; 2009Z02763; 2009Z03177; 2009Z03201; 2009Z03202; 2009Z03235; 2009Z03288; 2009Z03329; 2009Z03337; 2009Z03370 en 2009Z03438.

Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van donderdag 24 april en als hamerstuk te behandelen:

- de brief van het Presidium over het vragen van een juridische beoordeling over knelpunten in het auteursrecht (29838, nr. 16);

- verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften en Burgerinitiatieven (31756, nrs. 33 tot en met 44).

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Ortega-Martijn.

Mevrouw **Ortega-Martijn** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik wil de vooralsnog onbeantwoorde schriftelijke vragen rappelleren die wij aan de staatssecretaris van Economische Zaken en aan de minister van Buitenlandse Zaken hebben gesteld over de schending van arbeidsrechten van werknemers in Azië door in Nederland actieve bedrijven. Wij hebben die vragen al een hele tijd geleden gesteld en ik wil graag dat zij beantwoord worden.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.